

Kartlegging av dammer i Oslo vest 2022

Ole Lønnve / Kjell Magne Olsen

Kartlegging av dammer i Oslo vest 2022

Forfattere: Ole Lønnve / Kjell Magne Olsen

Publisert: 07.02.2023

Antall sider: 19 sider + vedlegg

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Oslo Bymiljøetat

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Lønnve, O. J. og Olsen, K. M. 2023. Kartlegging av dammer i Oslo vest 2022. Biofokus rapport 2023-022. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Øvre Smedstaddam, ferdig metamorfosert småsalamander fra Kongseteren, septemberlibeller i paring, 9-pigget stingsild fra Hengsenga og lokaliteten Thorleif Haugs vei 8. Foto: Ole J. Lønnve

Biofokus rapport 2023-022

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-194-3

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Oslo Bymiljøetat foretatt en kartlegging av et utvalg dammer i kommunen. Vi takker Kjell Isaksen og Bård Øyvind Bredeesen i Oslo Bymiljøetat for deres engasjement for naturen i Oslo og for tildelingen av dette prosjektet. Videre vil vi takke slottsgartner Ane Guldahl ved Det kongelige hoff for opplysninger, bistand og tillatelse til å kartlegge dammene ved Kongseteren og Bygdøy Kongsgård, samt andre personer tilknyttet Det kongelige hoff for deres bistand.

Oslo, 7. februar 2023

Ole J. Lønnve

Lokalitet Båntjernveien 5 (BN00064384) i Skådalen. En dam der både storsalamander og småsalamander er funnet. Foto: Ole J. Lønnve.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Oppdrag og undersøkelsesområde.....	5
2	Metode	6
2.1	Datainnsamling.....	6
2.2	Metode for naturtypekartlegging	6
2.3	Behandling av data og prosjektets produkter.....	7
3	Resultater.....	8
4	Diskusjon.....	16
4.1	Generelt.....	16
4.2	Vurdering av resultatene fra kartleggingen i 2022	16
5	Referanser	19
	Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser	20

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

I Oslo kommune finnes en lang rekke dammer. En stor andel av dammene har blitt kartlagt ved ulike tidspunkter og i ulike sammenhenger. Både spesifikke amfibieregistreringer, naturtypekartlegginger og kartlegginger i andre sammenhenger har vært utført (se bl.a. Strand 1994, 2006a og b, 2008, Sandaas 1996, Høiland 2003, Endrestøl m. fl. 2007, Olsen 2008, Gjerde 2008, Høitomt og Lønnve 2017a og b, 2018). Norsk Zoologisk Forening har også kartlagt en del dammer de senere år. I Naturbase finnes per 2023 80 lokaliteter avgrenset som naturtypen dam (E09) i kommunen, men det finnes også en rekke dammer som ikke er verken kartlagt, beskrevet og tilgjengeliggjort for Naturbase. Mange av de registrerte dammene er dessuten både mangelfullt beskrevet, unøyaktig avgrenset og har i mange tilfeller en usikker verdivurdering.

Oslo kommune er en viktig region for amfibier i Norge. Nesten samtlige amfibiearter som forekommer i Norge, med unntak av damfrosk *Pelophylax lessonae*, er kjent fra Oslo. Eksempelvis ligger 107 registreringer av spissnutefrosk *Rana arvalis* (VU) og 247 registreringer av storsalamander *Triturus cristatus* (NT) inne i Artskart per 2023.

1.2 Oppdrag og undersøkelsesområde

Som en del av rammeavtalen Biofokus har med Oslo kommune, har Biofokus gjennomført kartlegging av dammer i Oslo vest i 2022. Med Oslo vest menes den delen av Oslo som ligger vest for Akerselva. Lokaliteter der beskrivelse og verdivurdering var mangelfull og usikker var prioritert. Dette gjaldt i hovedsak dammer der det på 1990-tallet var gjennomført undersøkelser av amfibier (Strand 1994, Sandaas 1996), men hvor det var lite opplysninger om andre forhold ved lokaliteten. Rundt 50 lokaliteter med mangelfulle beskrivelser skulle kartlegges. I tillegg skulle nye lokaliteter kartlegges hvis det ble tid til det.

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Feltkartlegging

Feltkartlegging i området ble utført av forfatterne i perioden august til oktober 2022. Siden antall dammer var stort, medførte det at kartleggingen per dam ikke kunne gjøres veldig omstendelig.

Rent metodisk ble det tatt håvtrekk med stangsil i alle lokalitetene. Håvtrekkene ble gjort i de delene av dammen som etter faglig skjønn så mest potensielle ut for å finne salamanderlarver og andre akvatiske organismer. Arter ble identifisert og notert i felt, og det ble i liten grad innsamlet materiale til artsbestemmelse i lab. i etterkant. Derfor ble enkelte organismer kun identifisert på gruppenivå, f.eks. døgnfluelarver. Hvilke arter døgnfluer det er snakk om, ble ikke undersøkt. Eventuelle øyestikkere som ble observert flygende rundt lokalitetene på befaringstidspunktene, ble notert. Tidspunktet for å undersøke amfibier var i hovedsak for sent for frok og padde, mens salamanderlarver lar seg påvise ut over høsten. Fisk ble registrert i den grad disse ble sett eller fanget med stangsil.

Med unntak av lokalitetene ved Kongsseteren og Bygdøy Kongsgård, ble oversiktsbilder ble tatt som dokumentasjon ved hver lokalitet.

Vegetasjonen i og rundt dammen ble identifisert i felt og notert. Det ble også gjort vurderinger av omkringliggende arealer rundt hver damlokalitet. Dette fordi de landlige omgivelsene rundt en dam er like viktige for amfibiene som dammen. Som et slags minimum, er det beregnet at amfibiene trenger et areal tilsvarende en sirkel med radius på om lag 100 m fra yngledammen med egnet habitat (Direktoratet for naturforvaltning 2008).

2.2 Metode for naturtypekartlegging

Damlokalitetene er avgrenset og verdisatt i henhold til faktaark for dammer i DN-håndbok 13, revidert utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Systemet for verdisetting av kartlagte naturtypelokaliteter har tre verdikategorier: Svært viktig – A, Viktig – B, Lokalt viktig – C. Metoden gir følgende generelle kriterier for rangering av lokaliteter innen en naturtype:

- Størrelse og velutviklethet
- Grad av tekniske inngrep
- Forekomst av rødlistearter
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

Det er brukt naturfaglig skjønn for å avveie mellom egenskapene ovenfor. I tillegg er nærhet til andre dammer og dammens del av et større nettverk av dammer brukt som kriterium i verdisettingen. Begrepet «artsrike dammer» som er brukt i DN håndbok 13 for lokaliteter med A-verdi er ikke veldig presist. Både funn av spesielle arter og typiske damarter, som f.eks. enkelte øyestikkere og amfibier, er her vektlagt. For amfibier vil også omgivelsene en damlokalitet befinner seg i, ha betydning for dammens funksjon for amfibier. Amfibier tilbringer store deler av sitt liv på land, og en dams nærhet til egnede landområder

er derfor av stor betydning. Imidlertid er det ikke alltid man har tilstrekkelig med informasjon om fauna, og fauna er også ganske ressurskrevende å kartlegge. Man må derfor gjøre skjønnsmessige vurderinger der kunnskapen om fauna er begrenset eller mangelfull.

2.3 Behandling av data og prosjektets produkter

Oppdaterte lokalitetsbeskrivelser er lagt inn i Oslo kommunes Natur2000-base. I tillegg til denne rapporten er naturtypedata overlevert til Statsforvalteren og kommunen på etterspurt format. Alle artsfunn fra undersøkelsen er tilgjengeliggjort fortløpende for Artskart gjennom Biofokus' ArtsfunnBase (BAB), og det henvises til Artskart for å få en samlet oversikt over enkeltfunn.

3 Resultater

Totalt 54 lokaliteter ble undersøkt i prosjektet (Tabell 1, Figur 1, 2, 3 og 4, Vedlegg 1). Av disse ble fem lokaliteter ikke vurdert som naturtype, og dermed slettet, enten fordi de ikke eksisterte lenger eller hadde helt marginale kvaliteter som naturtypen dam (Tabell 2, Figur 5 og 6).

Av de 49 lokalitetene som ble beskrevet, avgrenset og verdisatt, var én ny. De resterende var oppdateringer og revideringer.

Fem av lokalitetene er vurdert til svært viktige naturtyper (A), 20 lokaliteter er vurdert til viktige (B) og 24 lokaliteter er vurdert til lokalt viktige (C).

For noen lokaliteter er lokalitetsnavnet lite korrekt med hensyn til hva det faktisk heter der lokaliteten ligger. F.eks. er korrekt navn på lokaliteten Voksenkollveien 23, Åsbrekka 6. Imidlertid har vi valgt å bruke de navnene som eksisterer, da disse navnene finnes i ulike datakilder fra før, og på den måten unngår man at samme lokalitet har forskjellige navn i ulike datakilder.

Larver av småsalamandere ble funnet i flere dammer, men sannsynligvis er arten tilstede i flere dammer enn der de ble funnet i 2022. Skal man kartlegge forekomst av amfibier, krever det en større innsats, helst med bruk av ruser og på andre tider av året. Det var det ikke mulighet eller ressurser til å gjøre i dette prosjektet. Storsalamander og spissnutefrosk ble derfor heller ikke funnet, mens rumpetroll av buttsnutefrosk ble funnet i kun én dam.

Fisk ble funnet/observert i flere dammer, og seks eller sju ulike fiskearter ble identifisert i felt (ørret, ørekyte, nipigget stingsild, karuss(?), vederbuk(?) og mort(?)). Minst 16 av de undersøkte lokalitetene har bestander av fisk. Det er dessuten grunn til å tro at fisk forekommer også i dammer hvor de ikke ble registrert i 2022, spesielt litt større dammer som ikke bunnfryser. I enkelte lokaliteter kan det forekomme flere fiskeslag enn det som er registrert. Det ble dessuten av lokalkjente opplyst om at det tidligere var satt ut fisk i enkelte av dammene, men at fisken nå var borte. Både karpe, vederbuk, ørret og regnbueørret skal være fiskeslag som av ulike grunner har vært satt ut i enkelte dammer.

Det er ikke alltid like klart hvorvidt en lokalitet som tidligere er avgrenset som naturtypen dam, egentlig skal henføres til denne naturtypen. To lokaliteter ble som følge av denne kartleggingen derfor endret fra naturtypen dam til naturtypen viktig bekkedrag (Hoffsdammen og Grinidammen). Dette er gjort fordi disse ikke ble vurdert til å ha damkvaliteter i egentlig forstand, samt at de ligger i tilknytning til elver og er et resultat av en oppdemning i elveløpet. Det kan også diskuteres hvorvidt enkelte andre lokaliteter burde endre status fra dam til viktige bekkedrag (f.eks. Strømsbråten S og Drammensveien 201), men vi har allikevel valgt å opprettholde lokalitetene som naturtypen dam. Lokaliteten Jegersborgdammen er opprettholdt som naturtypen dam, men denne lokaliteten har mer karakter av å være et mindre tjern med bestander av fisk enn en dam – samtidig som den også har enkelte damkvaliteter.

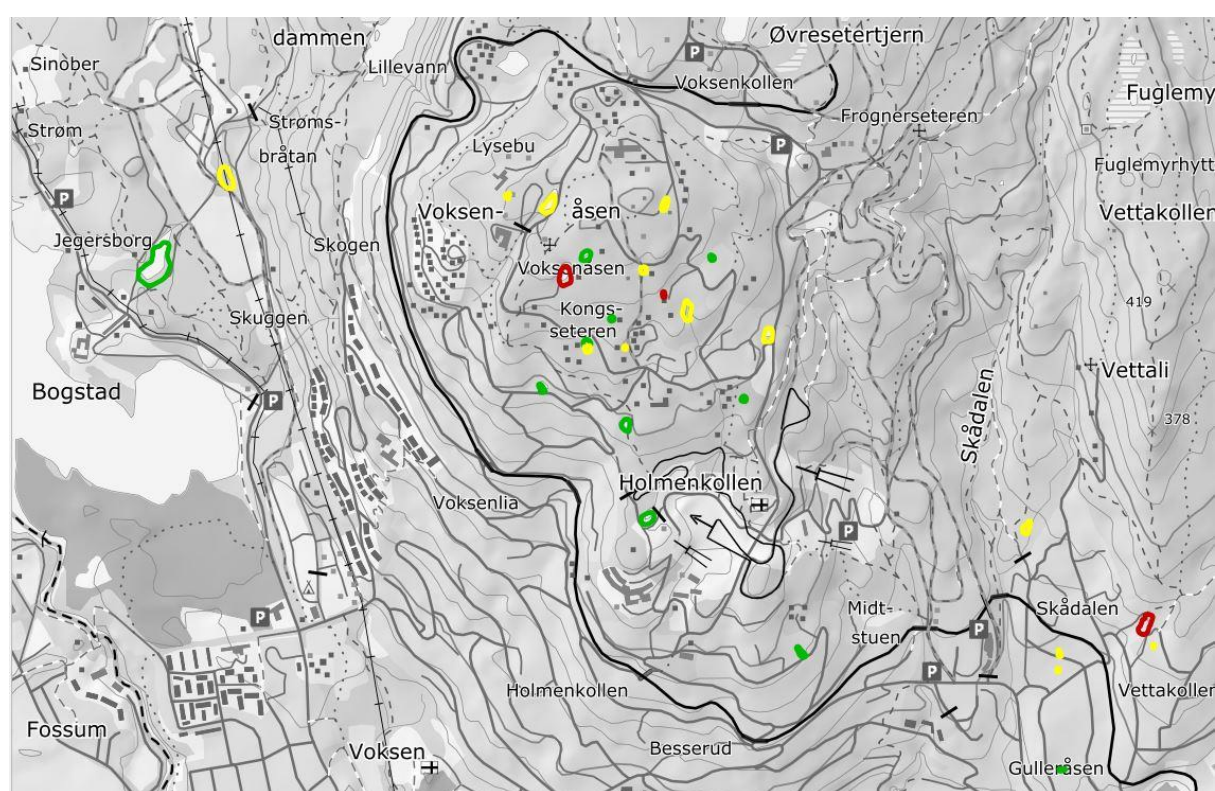
Tabell 1: Oversikt over alle dammer som er undersøkt og beskrevet som naturtyper gjennom prosjektet i 2022. I tabellen er også amfibier og fisk som er kjent fra lokalitetene angitt. sm=småsalamander, st=storsalamander, sf=spissnutfrosk, bf=buttsnutforsk og pa=padde. Der det står (?), indikerer det usikkerhet rundt forekomsten eller art..

ID	Lokalitetens navn	Naturtype	Verdi	Amfibier	Fisk	Kartleggingsstatus
030112512	Thorleif Haugs vei 8	Dam	A	sm, frosk sp.		Revidert 2022
030112604	Nordberg gård II	Dam	C	sm		Revidert 2022
030113378	Voksenåsen, dam øst for Lysebu	Dam	C		mort(?)	Nykartlagt 2022
BN00063491	Dr. Holmsvei 15	Dam	B	sm, pa		Revidert 2022
BN00063497	Dronninghavneveien 6	Dam	C	sm, frosk sp.		Revidert 2022
BN00063622	Lysebu, søndre dam	Dam	C	sm		Revidert 2022
BN00063626	Ullveien 2	Dam	C	sm, bf		Revidert 2022
BN00063631	Kongsseteren, nordre dam	Dam	B	sm, bf		Revidert 2022
BN00063632	Kongsseteren, søndre dam	Dam	A	sm, bf		Revidert 2022
BN00063633	Thorleif Haugs vei 12	Dam	C			Revidert 2022
BN00063634	Thorleif Haugs vei 6 (I)	Dam	C	bf	vederbuk(?)	Revidert 2022
BN00063636	Åsbrekka 2, Fjellbu	Dam	B	sm, frosk sp.		Revidert 2022
BN00063639	Holmenkollveien 150	Dam	C	bf, pa	karuss(?)	Revidert 2022
BN00063641	Voksenkollveien 30 (øvre dam)	Dam	B	bf		Revidert 2022
BN00063642	Voksenkollveien 30 (nedre dam)	Dam	C	bf		Revidert 2022
BN00063643	Voksenkollveien 23	Dam	C	sm, bf		Revidert 2022
BN00063647	Sundsdammen	Dam	B	sm		Revidert 2022
BN00063651	Løkka gård (dam)	Dam	C	bf		Revidert 2022
BN00063658	Hospitsveien 23 B	Dam	B		ørrekyte	Revidert 2022
BN00063663	Mindedammen	Dam	C		ørrekyte, karuss(?)	Revidert 2022
BN00063676	Skådalsveien 23	Dam	C	bf(?)		Revidert 2022
BN00063678	Skådalsveien 24 B	Dam	C	bf		Revidert 2022
BN00063748	Smestaddammen (nedre)	Dam	B	sf(?), bf(?)	ørret, ørekyte	Revidert 2022
BN00063785	Drammensveien 201	Dam	C	bf	ørret	Revidert 2022
BN00063804	Drammensveien 256 I	Dam	C			Revidert 2022
BN00063952	Smestaddammen (øvre)	Dam	B		ørret, ørekyte, abbor	Revidert 2022
BN00064053	Borgenveien 20b	Dam	C	sm		Revidert 2022

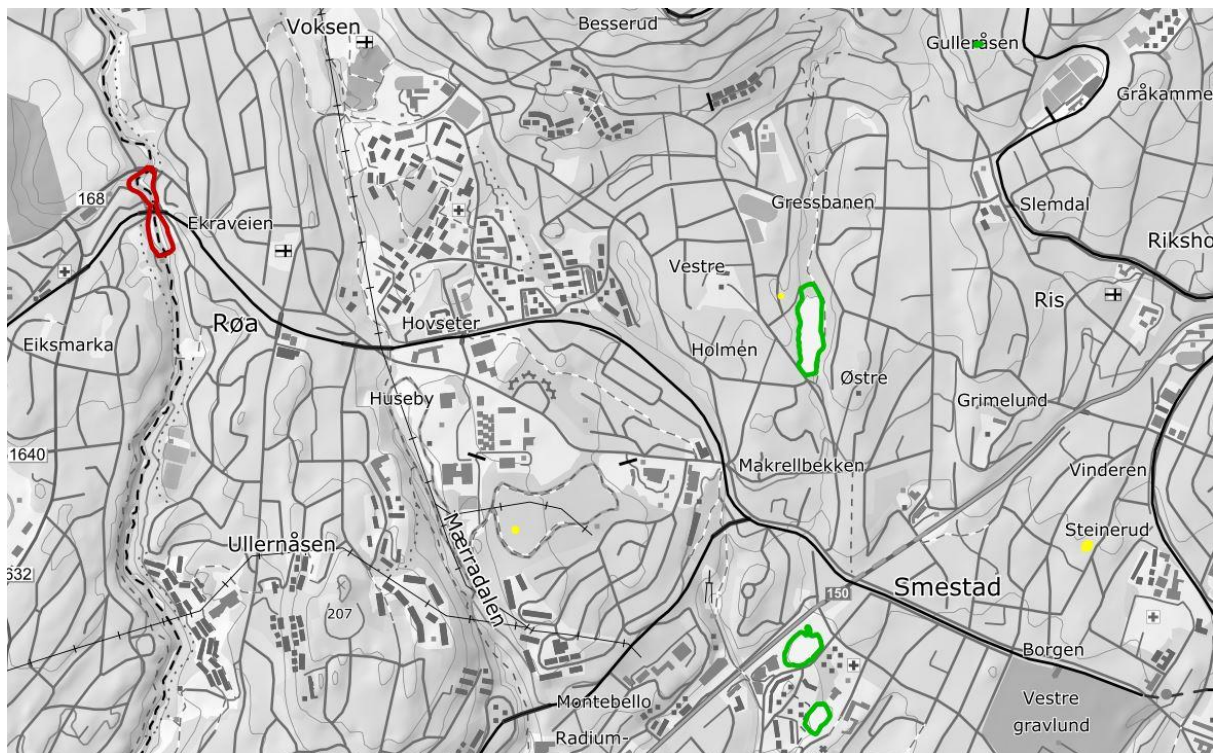
BN00064068	Holmendammen	Dam	B	bf	ørret, ørekyte, abbor, mort, sørv	Revidert 2022
BN00064108	Kongeveien (v/Holmenkollbakken)	Dam	B	sm		Revidert 2022
BN00064113	Voksenkollveien 2	Dam	B	sm, bf		Revidert 2022
BN00064191	Holmendammen terrasse 7	Dam	C	sm		Revidert 2022
BN00064352	Hoffsdammen	Viktig bekke­drag	B	sf(?), bf(?)	ørret, ørekyte	Revidert 2022
BN00064371	Frognerdammene nordre	Dam	B		ørret	Revidert 2022
BN00064378	Møllesvingen 20	Dam	A	sm, st		Revidert 2022
BN00064384	Båntjernveien 3A og 5	Dam	A	sm, st, bf		Revidert 2022
BN00064471	Husebyskogen V	Dam	C	sm		Revidert 2022
BN00064492	Frognerdammene søndre	Dam	B		ørret	Revidert 2022
BN00064655	Hengsenga sør, Halsentjernet	Dam	B	sm, st	9-pigget stingsild	Revidert 2022
BN00064656	Fredriksborgveien 12	Dam	C	sm		Revidert 2022
BN00064660	Bygdøy Kongsgården - dam	Dam	B	sm, st, bf(?)		Revidert 2022
BN00064733	Jegersborgdammen	Dam	B	bf(?)	ørret, ørekyte	Revidert 2022
BN00064808	Strømsbråten S	Dam	C		ørret, ørekyte(?)	Revidert 2022
BN00064960	Grinidammen	Viktig bekke­drag	A		ørret, abbor, gjedde, ørekyte, ål(?), mort(?), laue(?)	Revidert 2022
BN00064987	Planetveien 14	Dam	C	sm, st		Revidert 2022
BN00064988	Engelske park - dammen	Dam	C	sm(?)		Revidert 2022
BN00065040	Mellbyedalen 4	Dam	B	sm		Revidert 2022
BN00093598	Thorleif Haugs vei 15	Dam	B	sm, bf		Revidert 2022
BN00093614	Bergslia 3	Dam	C	sm		Revidert 2022
BN00093617	Skogryggveien 9A-B	Dam	B	bf		Revidert 2022

Tabell 2: Oversikt over lokaliteter som er slettet som naturtype på bakgrunn av feltundersøkelsene i 2022.

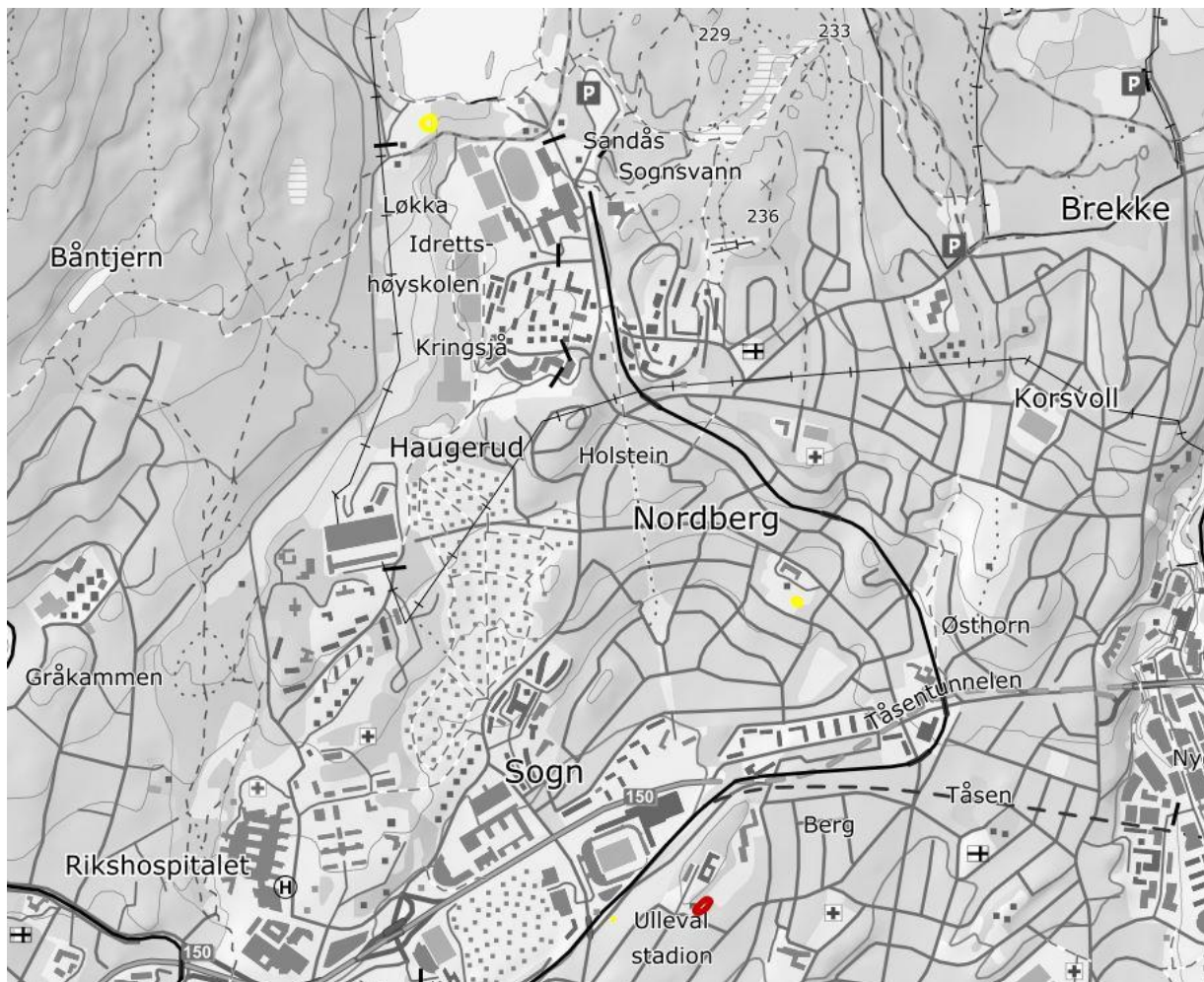
ID	Lokalitetens navn	Naturtype	Verdi	Begrunnelse
BN00063795	Slottsparken, søndre/nordre dam	Dam	C	Dammer med svært marginale kvaliteter. Nordre dam tørrlagt på befaringsstidspunktet.
BN00063650	Voksenkollveien 14	Dam	C	Dam med svært marginale kvaliteter. Helt uten vegetasjon og steinsatt.
BN00063637	Voksenkollveien 19 (Voksenseter)	Dam	C	Dammen eksisterer ikke lenger.
BN00063677	Lillevannsveien 6	Dam	C	Dammen eksisterer ikke lenger.
BN00093625	Tuengen alle 1E	Dam	C	Dammen eksisterer ikke lenger.

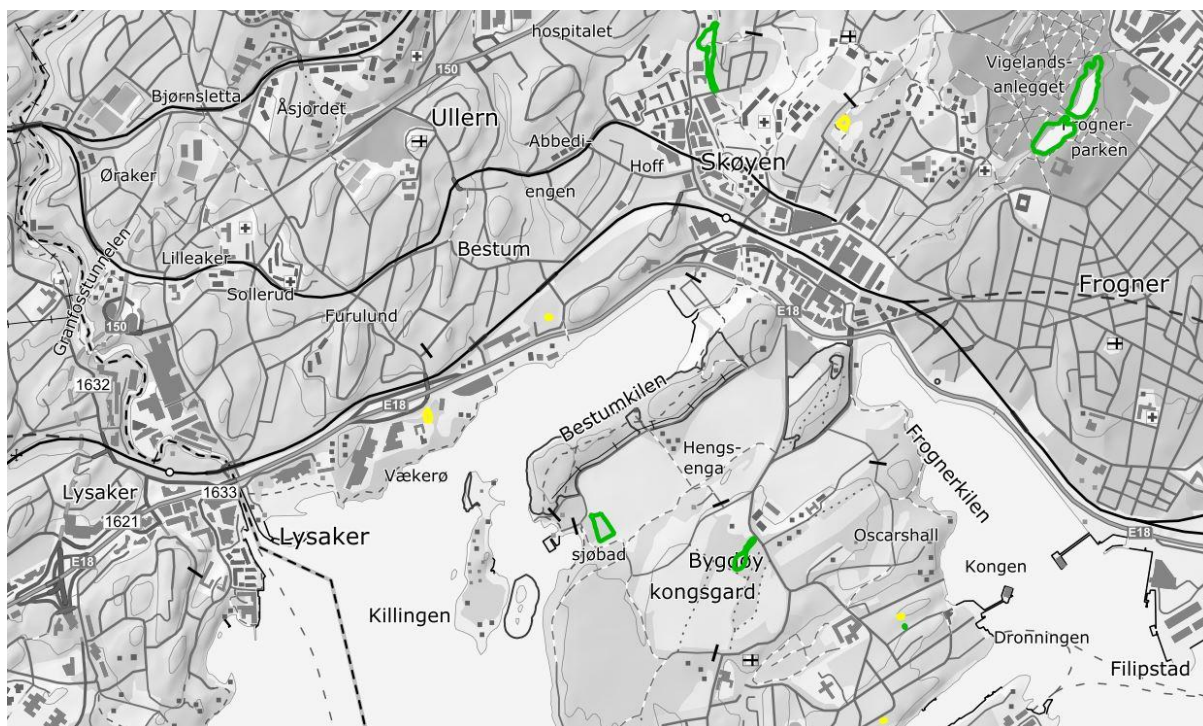
Figur 1: Kart som viser lokaliteter i ved Bogstad, Voksenkollen, Holmenkollen og Skådalen. Gul farge = lokalt viktige (C) naturtyper, grønn farge = viktige (B) naturtyper og rød farge = svært viktige (A) naturtyper.

Figur 2: Kart som viser lokaliteter i ved Røa, Smestad og Holmen. Gul farge = lokalt viktige (C) naturtyper, grønn farge = viktige (B) naturtyper og rød farge = svært viktige (A) naturtyper.

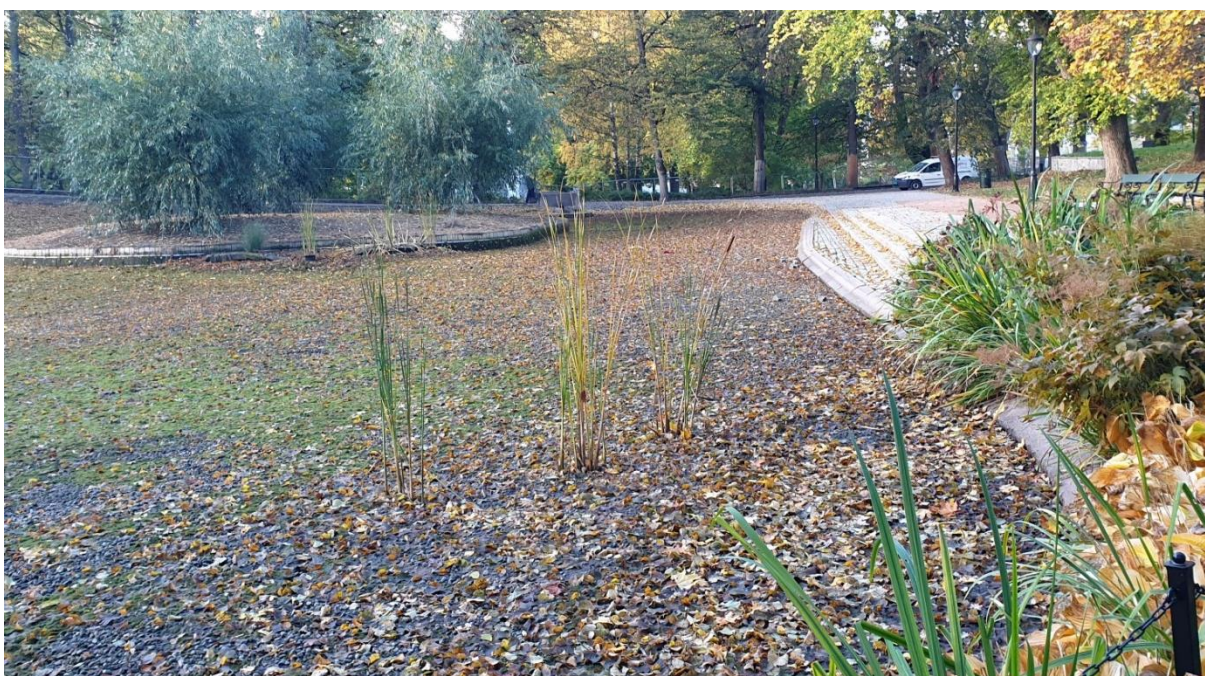
Figur 3: Kart som viser lokaliteter i ved Sognsvann, Nordberg og Ullevål. Gul farge = lokalt viktige (C) naturtyper, grønn farge = viktige (B) naturtyper og rød farge = svært viktige (A) naturtyper.

Figur 4: Kart som viser lokaliteter i ved Vækerø, Skøyen, Frogner og Bygdøy. Gul farge = lokalt viktige (C) naturtyper, grønn farge = viktige (B) naturtyper og rød farge = svært viktige (A) naturtyper.

Figur 5: Lokalitet Voksenkollveien 14 (BN00063650). Eksempel på en dam som ikke har kvaliteter som naturtype. Dammen er helt uten vegetasjon og har steinsatt bunn. Lokaliteten er slettet som naturtype. Foto: Ole J. Lønnve.

Figur 6: Lokalitet Slottsparken søndre/nordre dam (BN00063795). Denne dammen har helt marginale kvaliteter som naturtypen dam. Den nordre dammen var dessuten tørrlagt høsten 2022. Arealene rundt dammen er et parkanlegg. Lokaliteten er derfor slettet som naturtype. Foto: Ole J. Lønnve.

4 Diskusjon

4.1 Generelt

Med unntak av damfrosk, er samtlige norske amfibiearter registrert i kommunen og Oslo må derfor sies å være en «amfibiekommune». Kommunens beliggenhet i lavlandet sørøst i Norge er en viktig faktor som forklarer dette, men også det forholdsvis store antall dammer som forekommer, samt stedvis gunstige landlige forhold rundt dammene.

Dammer har også en viktig funksjon for diverse viltarter, både fugler og pattedyr. Mange dyr bruker dammer som drikkevann, flaggermus jakter insekter over dammene om natten og mange fugler hekker i dammer eller i kantvegetasjonen. Både sivhøne og sothøne (begge sårbare, VU) er registrert ved flere av de store dammene i kommunen, og andefugler hekker sannsynligvis i en lang rekke lokaliteter.

4.2 Vurdering av resultatene fra kartleggingen i 2022

Spesielt småsalamanderlarver ble funnet i en rekke dammer gjennom dette prosjektet. Funn av småsalamander og andre amfibier kan imidlertid i liten grad si noe om bestandsstatus eller om hvor viktig en gitt lokalitet er for amfibier, spesielt når undersøkelsene er gjort sent på året. Til det er metodikken benyttet i dette prosjektet for dårlig. De indikerer først og fremst at en gitt dam brukes av enkelte amfibier til yngling, men ikke i hvor stor grad. Dammer der amfibier *ikke* ble funnet, kan heller ikke utelukkes fra å være amfibielokaliteter, da det kan være vanskelig å påvise amfibier i løpet av et kort feltbesøk. De er generelt vanskeligere å påvise i store dammer enn i små.

Mange dammer er intakte, og tilstanden er tilsynelatende god for flere av dem. Beliggenheten derimot, kan i mange tilfeller trekke verdien av dammen ned. Dammer omgitt av bebyggelse, sterile hager med plen, trafikkerte veier eller annen infrastruktur, vil i mange tilfeller være lite relevante som deler av amfibiers funksjonsområde, da omgivelsene rundt er lite amfibievennlige. Amfibier trenger både gode landlige omgivelser for matsøk og overvintring og gode vannforekomster for reproduksjon (Gustafson m.fl. 2011)). Dammer som ligger sentralt i Oslo, vil derfor som regel tilby dårlige landlige forhold for amfibier, og selv om selve dammen er velegnet, behøver ikke det bety at den i særlig grad er med på å opprettholde robuste bestander med amfibier. Dernest ligger mange slike dammer ganske isolert, dvs. at det er langt til andre dammer. Dette, kombinert med uegnede landlige omgivelser, gjør små, lokale amfibiebestander svært sårbare.

Der mange dammer ligger nær hverandre og der omgivelsene rundt er amfibievennlige, danner det grunnlag for viktige nettverk av dammer. Kort avstand mellom ulike dammer bidrar til at risikoen for at arter skal forsvinne blir mindre. Store damnettverk bidrar derfor til å opprettholde en robust metapopulasjonsstruktur hos arter som er avhengig av denne type miljøer. Et særlig viktig damnettverk finnes området Voksenkollen-Holmenkollen-Skådalen. Her er det mange dammer med relativt kort avstand mellom, samtidig som det mye og dels sammenhengende landlige omgivelser (skog, små bekker og fuktdrag) mellom mange av dammene. Selv om ikke hver dam i dette området har høy kvalitet eller isolert sett ikke har en stor funksjon som yngledam for amfibier, gjør summen av dammer og de landlige omgivelsene dette området til et svært viktig område for amfibier i Oslo. Dette bør man ta hensyn til i forbindelse med reguleringssaker, for eksempel boligutbygginger. I området finnes mange store eiendommer med naturpreg. Disse er viktige for amfibier, samtidig som de er lukrative å bygge ut.

Enkelte dammer hadde høsten 2022 svært dårlig vannkvalitet, med lukt av H₂S-gass i bunnsubstratet. Ofte skyltes det store mengder råttent organisk materiale, spesielt løvfall fra trærne rundt. Dårlig vannsirkulasjon og store mengder organisk materiale skaper O₂-fattige forhold og dårlig vannkvalitet. Dette er lite gunstig for amfibier. Salamanderlarver oppholder seg i stor grad nede i bunnsubstratet, og dårlig vannkvalitet er ikke gunstig for disse.

Fisk ble påvist i mange dammer. Den generelle oppfatning er at forekomst av fisk er negativt for amfibier, unntatt padde. Imidlertid er nok dette en sannhet med modifikasjoner. Ulike fiskearter kan ha temmelig ulik biolog og fødepreferanser. Noen er spesialiserte rovfisker, mens andre eter alger, små insektlarver og andre små akvatiske organismer. Tettheten av fisk i dam vil også ha betydning, blant annet med hensyn til konkurranse. Beskaffenheten til dammen er også av betydning. Salamandere og frosk kan finne nisjer der fisk i liten grad kommer til. I Røyken kommune (nå Asker) er det kjent en dam der både storsalamander, småsalamander, buttsnutfrosk og padde forekommer sammen med en ørretbestand (Abel mfl. 2018). Fisk er imidlertid ikke tilstrekkelig undersøkt i dette prosjektet. Skal man sikkert påvise fisk, bør det gjøres et prøvefiske med garn, eventuelt ta vannprøver som det kan gjøres DNA-analyser av (gitt at en slik metode fungerer).

Selv svært små kunstige dammer i hager kan ha en funksjon for salamandere. De er dermed et positivt element i et ellers sterkt menneskepåvirket landskap. Bildet viser lokaliteten Bergslia 3 (BN00093614). Denne dammen benyttes av småsalamander til yngling, og en larve ble funnet høsten 2022. Foto: Ole J. Lønnve.

5 Referanser

- Abel, K., Olberg, S. og Lønnve, O. J. 2018. Kartlegging av biologisk mangfold i Røyken kommune. BioFokus-rapport 2018-2. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2018-2.pdf>
- Artsdatabanken. 2018. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. Direktoratet for Naturforvaltning. Trondheim. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Direktoratet for naturforvaltning 2008. Handlingsplan for stor salamander *Triturus cristatus*. Rapport 2008-1. 34 s.
- Endrestøl, A., Gammelmo, Ø., Hansen, L. O., Lønnve, O. J., Olberg, S., Olsen, K. M., Aarvik, L. 2007. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune III. NHM rapport.
- Gjerde, L. 2007. Kartlegging av stor vannsalamander *Triturus cristatus* i Oslo somrene 2006 og 2007. Undersøkelse av tidligere kjente yngelokaliteter. Naturveiledernes Oppdragsrapport 1.
- Gustavfson, G. H., Malmgren, J. C. & Mikusiński, G. 2011. Terrestrial habitat predicts use of aquatic habitat for breeding purposes — a study on the great crested newt (*Triturus cristatus*). Ann. Zool. Fennici 48. 295-307.
- Høiland, K. 2003. En nyanlagt dam på Bygdøy. Firbladet 16:1, side 11.
- Høitomt, L. E. og Lønnve, O. J. 2017a. Kartlegging av biologisk mangfold og undersøkelser av mulig etablert gullfiskbestand i Hovindammen ved Valle Hovin i Oslo kommune. BioFokus-notat 2017-37. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2017-37.pdf>
- Høitomt, L. E. og Lønnve, O. J. 2017b. Kartlegging av naturverdier nord i Holmendammen ved Holmen i Oslo kommune. BioFokus-notat 2017-47. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2017-47.pdf>
- Høitomt, L. E. og Lønnve, O. J. 2018. Kartlegging og utarbeidelse av skjøtelsesplan for Lindbäckdammen, Oslo kommune. BioFokus-notat 2018-6. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2018-6.pdf>
- Olsen, K. M. 2008. Biologiske registreringer i og rundt Postdammen på Nordstrand, Oslo 2008. BioFokus-notat 2008-17. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2017-47.pdf>
- Sandaas, K. 1996. Amfibier i Oslos byggesonen. Status, utbredelse, og forvaltning. Oslo Kommune, Miljø- og næringsmiddeletaten, Oslo. 107 s.
- Strand, L. Å. 1994. Utbredelse og akvatisk habitat hos amfibier i Oslo by. Hovedoppgave i ferskvannsekologi, Universitet i Trondheim, Zoologisk institutt. 58 sider.
- Strand, L. Å, 2006a. Vurdering av effekt av restaureringstiltak i 5 dammer og undersøkelse av nylagte dammer i Oslos byggesone. Rapport til Friluftsetaten i Oslo kommune.
- Strand, L. Å, 2006b. Ynglemigrasjoner hos salamander på Bygdøy. Rapport til Friluftsetaten i Oslo kommune.
- Strand, L. Å, 2008. Noen dammer på Bygdøy og i Skogryggveien undersøkt i 2008. Notat.

Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser

18 Holmendammen terrasse 7

Dam – Verdi: C Areal : 0,06 daa

Innledning: Dam som er rapportert av Kjell Sandaas. Opprinnelig lokalitetsbeskrivelse og avgrensning var svært ufullstendig. Ny beskrivelse av Kjell Isaksen, Oslo kommune 09.10.2017 basert på ortofoto og tidligere beskrivelse. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i tilknytning til lokaliteten. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i hage på Holmen i Oslo. Omgivelsene utgjøres i stor grad av opparbeidete hager, bebyggelse og veier, men den ligger ikke langt fra grøntområdet ved Holmendammen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: En liten privat hagedam på ca. 9x4 m. Dammen er dyp med duk i bunn. Det er noe vannvegetasjon i nordenden av dammen. Høsten 2022 ble sverdlilje, myrhatt, bukkeblad, flaskestarr, skogsivaks og andemat, samt moser og grønnalger ble notert. Dammen er dels omkranset av ymse hageplanter og urter, samt kortklippt plen.

Artsmangfold: Høsten 2022 ble mye steinfluelarver observert. Også en del svevemygg larver, vannløpere, umygg-larver og diverse andre akvatiske organismer ble funnet, men artsinventaret var ganske typisk for denne type dammer. Amfibier ble ikke funnet. Det skal imidlertid være funnet småsalamander i/ved dammen, men nærmere opplysninger mangler. Dammen vurderes til å ha noe potensial som ynglelokalitet for diverse amfibier, inkludert salamandere.

Bruk tilstand og påvirkning: Hagedam som skjøttes som dette. Breddene er trolig steinsatte. Det går en asfaltert og ganske mye trafikkert vei 4 m vest for dammen.

Fremmede arter: Kanadagullris (SE i h. t. Fremmedartslista 2018) står i kantsonen til dammen. Kanadagullris har imidlertid liten eller ingen betydning for kvalitetene til dammen.

Del av helhetlig landskap: Dammen ligger 70 m vest for sumpskogsområde ved nordenden av Holmendammen.

Verdivurdering: Lokaliteten gis verdi som Lokalt viktig (C-verdi) ut fra det som foreligger av opplysninger. Mangel på dokumenterte funn av amfibier eller andre interessante artsforekomster trekker verdien ned, men dette bør undersøkes nærmere på en annen tid av året.

Skjøtsel og hensyn: Salamanderne som (eventuelt) lever i dammen vår og sommer er avhengig av tilgang til egnede leveområder på land i nærområdet til dammen, inkludert mulighet for overvintring. Området med trær og busker sørøst på eiendommen og sumpskogen ved nordenden av Holmendammen er viktige i denne sammenhengen. Denne vegetasjonen bør bevares, og det bør ikke gjennomføres fysiske tiltak som blokkerer for salamanderes vandring mellom dammen og disse vegetasjonsområdene.

.....

23 Thorleif Haugs vei 15

Dam – Verdi: B Areal : 0,34 daa

Innledning: Lokalitetsbeskrivelse innlagt 08.01.2001, oppdatert av KIS 23.11.2016. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Thorleif Haugs vei 12. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Dammen ble undersøkt på 1990-tallet uten funn av amfibier, men den ble likevel vurdert som en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996). På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelse og verdi endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Privat dam like ved hus, i skogsterreng i Voksenåsen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ble undersøkt på nytt 27.09.2013: Dammen i seg selv er bygd på 1960-tallet av tidligere huseier. Dammen har blitt brukt som privat badedam, men har ikke vært i bruk til dette i løpet av de siste 10-15 årene. Bunnforholdene og plassering i terrenget kan antyde at dammen har eksistert før 1960, men da i mindre format. Grunnfjellet (bunnen og sidene) har ikke spor etter sprenging eller graving. Dammen har under oppbygging fått murkanter med påførte fliser og disse har begynt å falle av de siste årene grunnet manglende vedlikehold. Oppbygningen har sannsynligvis økt høyden på vannspeilet og totalarealet av dammen. Det er svært lite vegetasjon langs breddene. Dammen hadde mye alloktont nedfall fra omliggende løvtrær og bunnen var dekket av et tynt lag med blader/mudder. Det var meget sparsomt med vegetasjon og algevekst i dammen, noe som kan tyde på at den har vært renset for slikt i den perioden den var i bruk som badedam (Ryvarden m.fl. 2013). I 2022 ble noe tjernaks registrert i dammen og langs bredden forekommer noe flaskestarr, mannsøtgras og skogsivaks.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ble undersøkt på nytt 27.09.2013: Dammen i seg selv er bygd på 1960-tallet av tidligere huseier. Dammen har blitt brukt som privat badedam, men har ikke vært i bruk til dette i løpet av de siste 10-15 årene. Bunnforholdene og plassering i terrenget kan antyde at dammen har eksistert før 1960, men da i mindre format. Grunnfjellet (bunnen og sidene) har ikke spor etter sprenging eller graving. Dammen har under oppbygging fått murkanter med påførte fliser og disse har begynt å falle av de siste årene grunnet manglende vedlikehold. Oppbygningen har sannsynligvis økt høyden på vannspeilet og totalarealet av dammen. Det er svært lite vegetasjon langs breddene. Dammen hadde mye alloktont nedfall fra omliggende løvtrær og bunnen var dekket av et tynt lag med blader/mudder. Det var meget sparsomt med vegetasjon og algevekst i dammen, noe som kan tyde på at den har vært renset for slikt i den perioden den var i bruk som

badedam (Ryvarden m.fl. 2013). I 2022 ble noe tjernaks registrert i dammen og langs bredden forekommer noe flaskestarr, mannasøtgras og skogsivaks.

Artsmangfold: Befaring av dammen 27. september 2013 ved snorkling og innsamling med håv viste forekomst av flere arter av større invertebrater som ryggsvømmere, buksvømmere, vårflyelarver, døgnflynymfer, libellenymfer, og fåbørstemark. Mygglarver var også vanlig forekommende. Det er ikke foretatt nærmere artsbestemmelse av invertebrater, men totalinntrykket er en relativt stor diversitet tatt i betraktning den lave produksjonen av alger og planter i dammen. Det ble gjort funn av buttsnutefrosk og småsalamanderlarver. Tilstanden på salamanderlarvene tyder på at næringsgrunnlaget er tilstrekkelig (Ryvarden m.fl. 2013). Den 6. september 2022 ble både småsalamanderlarver og rumpetroll av buttsnutefrosk funnet, i tillegg til en del akvatiske invertebrater. Småsalamanderlarver ble på dette tidspunktet funnet i antall.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen og nærområdet til denne vil bli berørt av en utbygging like ved i 2016/2017.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Det er flere andre dammer i nærområdet med forekomst av småsalamander og buttsnutefrosk, og dette nettverket av lokaliteter er viktig for å opprettholde levedyktige populasjoner på lang sikt.

Verdivurdering: Dammen har åpenbart noe funksjon for amfibier i området. Imidlertid har den lite vegetasjon og kun arter som man kan forvente å finne er registrert. Lokaliteten vurderes imidlertid til en viktig (B) naturtype på bakgrunn av dens funksjon for amfibier. Omgivelsen i bakkant er amfibievennlige (skog med innslag av små fuktpartier, død ved og mange skjulesteder).

Skjøtsel og hensyn: Det bør få vokse opp mer naturlig vegetasjon langs bredden av dammen enn slik situasjonen var i 2013. Det bør være et belte med mest mulig naturlig vegetasjon i en bred sone rundt dammen. Det bør beholdes mest mulig naturlig vegetasjon mellom framtidig ny bebyggelse i nærområdet, slik at amfibienes vandringer ikke blir blokkert. Skogen i nærheten utgjør et viktig leveområde for amfibiene utenfor yngelperioden når de er i dammen. Det bør ikke anlegges veier med mye biltrafikk i nærheten av dammen, da særlig salamandere er trege på land og sårbare for å bli overkjørt.

.....

33 Mellbyedalen 4

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : 0,08 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en dam tilknyttet en privat hage på Bygdøy. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten har vært undersøkt ved flere anledninger tidligere. I 2006 ble dammen nærmere undersøkt av Kjell M. Olsen. Salamandere ble da ikke funnet. En larve av småsalamander ble imidlertid funnet i 2008 (Strand 2008). Lokaliteten er vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en kunstig dam i Mellbyedalen på Bygdøy i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til hage med dels naturpreg, dels plen og annen opparbeidet mark. Lokaliteten ligger i et landskap preget av bebyggelse, opparbeidete hager og veier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen var på befaringstidspunktet i 2022 temmelig gjengrodd, og dominert av vassgro, rankpiggeknope og småtjernaks. Også lyssiv, mjørdurt, storkvein, krypkvein, storkvein og mannasøtgras forekommer. På åpent vannspeil ble noe andemat registrert.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det funnet mange libellelarver (*Aeshna* sp.) i dammen. Også gråsugge, vannløpere og døgnflyelarver var relativt tallrike. Amfibier ble ikke funnet, men tidspunktet (30. september) var i seneste laget, selv om salamanderlarver fremdeles kan være tilstede på dette tidspunktet. Grunneier kunne opplyse at han av og til hadde sett salamandere. Omgivelsene rundt dammen har en del kvaliteter, bl.a. en steinmur, som gir livsbetingelser for en salamanderpopulasjon i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen har ingen spesiell funksjon.

Fremmede arter: Langs bredden står en stor bestand med skogskjegg. Skogskjegg er i h. t. Fremmedarslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er flere dammer på Bygdøy hvor det er gjort funn av kravstore arter, og lokaliteten ligger i en spesielt artsrik region.

Verdivurdering: Lokaliteten ligger i en artsrik region, og den vurderes som en del av funksjonsområdet til amfibier på Bygdøy. Småsalamander er tidligere registrert, og det er sannsynlig at denne arten fremdeles finnes i området, og bruker denne dammen og andre dammer i nærheten til yngling. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes opp med noen års mellomrom, slik at den ikke gror igjen. Fisk må ikke settes ut. Det er viktig å unngå utbygging i området.

.....

39 Dronninghavnveien 6

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : 0,22 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en dam tilknyttet en privat hage i på Bygdøy. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten har vært undersøkt tidligere. Småsalamander ble funnet i 2008 (Strand 2008). Lokaliteten er vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelse revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en kunstig opparbeidet dam i Dronninghavneveien 6 på Bygdøy i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til en stor hage med plen og annen opparbeidet mark. Lokaliteten ligger i et landskap preget av bebyggelse, opparbeidete hager og veier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor og det er en slags «boble»-fontene i den ene enden.. Sverdlilje dominerer i kantsonen, men dammen har lite akvatisk vegetasjon. Noe mjøddurt og piggeknepp finnes. Rundt dammen er det mange store løvtrær (eik, ask, duetre og gullrein). Disse tilfører dammen mye blader, hvilket kan gi O₂-fattige forhold og dårlig vannkvalitet. Vannet hadde da også dårlig kvalitet på befaringstidspunktet høsten 2022, med råtten lukt.

Artsmangfold: Den 30. september 2022 ble det mye gråsugge registrert (hvilket er et dårlig tegn, da den trives under dårlige vannforhold), flere arter buksvømmere, ryggsvømmere, (*Notonecta glauca*), vannløpere, døgnfluelarver, hundeigle og store mengder små krepsdyr ble også registrert. Amfibier ble ikke funnet. Grunneier kunne imidlertid opplyse om observasjoner av frosk og salamandere fra noen år tilbake i tid. Omgivelsene rundt dammen har en del kvaliteter som gir livsbetingelser for amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen har neppe noen spesiell funksjon utover rent estetisk.

Fremmede arter: dammen ligger i en hage med et utall fremmede arter og andre ikke steds egne hageplanter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er flere dammer på Bygdøy hvor det er gjort funn av kravstore arter, og lokaliteten ligger i en spesielt artsrik region.

Verdivurdering: Lokaliteten ligger i en artsrik region, og den vurderes som en del av funksjonsområdet til amfibier på Bygdøy. Småsalamander er tidligere registrert, og det er sannsynlig at denne arten fremdeles finnes i området, og bruker denne dammen og andre dammer i nærheten til yngling. Imidlertid var vannkvaliteten dårlig høsten 2022, og dette er sannsynligvis et generelt problem. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Vannkvaliteten må bli bedre skal dammen få en økt funksjon for akvatiske organismer, spesielt amfibier. Imidlertid bør dammen undersøkes bedre m.h.p. amfibier tidligere på året, for å få bedre data på dette.

.....

40 Skogryggveien 9A-B

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : 0,2 daa

Innledning: Lokalitetsbeskrivelsen er basert på feltundersøkelser foretatt i 2008 (Strand 2008), med oppdateringer i 2020 av Kjell Isaksen, Bymiljøetaten. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt lokaliteten. Lokaliteten er tidligere vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelse revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i småhusbebyggelse (på grensen mellom to private eiendommer) nord for Slemdal i Oslo. Lokaliteten er omgitt av opparbeidete hager, bebyggelse og veier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam etter DN-håndbok 13. Dammen er liten, men vegetasjonsrik og forholdsvis dyp. Bukkeblad, sverdlilje, gul nøkkerose, myrkongle, andemat, gulldusk, skogsivaks, bred dunkjevle og småtjernaks forekommer i dammen. Langs breddene finnes noe mjøddurt, skogsnelle og litt gråor. Bunnforholdene var imidlertid litt råtne på befaringstidspunktet i 2022.

Artsmangfold: Av amfibier ble kun buttsnutfrosk funnet under undersøkelsen i 2008, men i store mengder (500 / 10 håvsveip). 16. september 2022 ble ingen amfibier funnet, men tidspunktet var vel sent. Døgnfluelarver, umygg-larver, vårfuelarver, gråsugge, vannkjærer (flere arter?), remskvesnegl og libellelarver (*Aeshna* sp.) ble imidlertid funnet, dels i antall. Dammen har potensial som yngledam for salamandere, men omgivelsene rundt, samt dammens ganske isolerte beliggenhet, reduserer dette potensialet.

Bruk tilstand og påvirkning: Dette var opprinnelig en relativt stor hagedam (ca. 300 m²) som er delvis gjenfylt og nå er redusert til om lag 100 m² (Strand 2008). Dammen var trolig mellom 1 og 2 m på det dypeste. Vannet var i 2008 ionerikt (370 µS/cm), nøytralt (pH 7,28) og noe humuspåvirket (fargetall 50). Overflata var nesten helt dekket av vegetasjon (alger og andemat). Dammen ligger svært innklemt til i bebyggelsen. Det ble bygget et nytt hus like sør for dammen i 2011. I forbindelse med dette ble deler av dammen tillatt fylt igjen, mot at man som en del av byggeprosjektet restaurerte resterende areal og utvidet dammen mot øst.

Fremmede arter: Noe kanadagullris forekommer rundt dammen. Kanadagullris er i h. t. Fremmedarslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Det er flere andre dammer i denne delen av byen, men det er tett bebyggelse og veier mellom disse. Det er om lag 600 meter til nærmeste dam i luftlinje (Båntjernveien 5).

Verdivurdering: Dammen har kvaliteter som naturtypen dam. Mye variert akvatisk vegetasjon. Imidlertid er beliggenheten mindre optimal m. h. t. spesielt amfibier. Miljøet rundt er lite amfibievennlig og det er langt til andre dammer. Lokaliteten vurderes imidlertid til en viktig (B) naturtype, både ut fra det som er kjent om tilstand og arts mangfold, samt viktigheten dammen har som landskapselement i et ellers svært påvirket miljø.

Skjøtsel og hensyn: Det bør gjennomføres tiltak slik at dammen ikke gror igjen. En sone rundt dammen bør ha naturlig vegetasjon som levested for amfibier og andre arter knyttet til dammen. Det må ikke settes ut fisk. Det er viktig å begrense utbygging av nærområdet rundt dammen, da disse utgjør leveområder for dammens amfibier utenfor yngletida.

.....

42 Løkka gård (dam)

Dam – Verdi: C Areal : 2,23 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i dammen Løkka gård. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en amfibielokalitet, og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Sognsvann langs øvre del av Sognsvannsbekken i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam omgitt av skog og gangveier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er avgrenset som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er sterkt gjengrodd. Helofyttvegetasjon dominerer vegetasjonen, og dammen per 2022 mer karakter av å være en helofyttsump enn en dam. Kun små partier med åpent vann finnes. Skogsivaks, vassrørkvein, fredløs, mjødur, melke sp., myrtistel, mannasøtgras, skogsnelle, andemat, stor andemat og krypsoleie forekommer, dels i store mengder i- og rundt dammen. Trær og busker står dels tett i kantonen.

Artsmangfold: På befaringstidspunktet i 2022 ble remskivesnegl, umygg-larver, glansmygg-larver og enkelte vannløpere registrert. Amfibier ble ikke funnet i 2022, men mange hundrede buttsnutefrosk i paringslek ble observert i april 2002 (B. Bredesen). Det ble observert rumpetroll under befaring i mai 2002 (Pedersen og Kooij). Minimum 50 eggklaser 19.04.2016. Lokaliteten har sannsynligvis tidligere hatt en viktig funksjon for enkelte amfibier, spesielt frosk, men viktigheten per 2022 er trolig redusert.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er sterkt gjengrodd, og fremstår per 2022 som en helofyttsump.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten sterkt gjengrodd dam. Dammen vurderes per 2022 til å ha liten funksjon for amfibier og andre akvatisk organismer. Dammen vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype, men med potensial for høyere verdi gitt at den renskes noe opp.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er sterkt bevoskt med ulike planter. Den er i ferd med å gro igjen. I 2016 hadde dammen mer preg av en fuktig sump, som trolig tørker ut i løpet av vår og forsommer. Dette var også inntrykk under befaringen i 2022.

.....

70 Lysebu, søndre dam

Dam – Verdi: C Areal : ,28 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Lysebu, søndre dam (Lysebuveien 12). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaring i 2022, er beskrivelse revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Lysebuveien 12 ved Voksenåsen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,3 daa. Dammen er kunstig, og i bunn ligger en duk. Lokaliteten er omgitt av opparbeidet hage (plen) og bygninger samt skog i nedkant.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er liten, og på befaringstidspunktet var vannet svært uklart. Det er svært sparsomt med vegetasjon i dammen, men langs bredden forekommer noe lyssiv, vassrørkvein, myrhatt, flaskestarr, stjernestarr og trådsiv.

Artsmangfold: Artsinventaret er relativt ordinært, med arter man kan forvente i denne type miljøer i regionen. Forholdsvis store individtall av øyenstikkerlarver ble observert den 31. august 2022, men kun vanlige arter. Også en del buksvømmere, vannløpere, umygg-larver og svevemygg-larver. En nesten metaforfostet larve av småsalamander ble registrert. Ifølge lokalkjent ble rumpetroll (uklart hvilken art) observert i dammen «før pandemien», dvs. før 2020.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er noe påvirket av eutrofiering. Det uklare vannet skyldes algeoppblomstring. I følge lokalkjent tømmes dammen for vann og renskes om våren, men dette har ikke blitt gjort siden 2014.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam uten store kvaliteter. Allikevel representerer den et miljø som er viktig for en rekke akvatisk organismer, og den har en noe funksjon for amfibier i området. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør tømmes og renskes opp av og til. Dette må imidlertid skje på en tid på året da de fleste amfibier har forlatt dammen, dvs. sent på høsten.

.....

130 Frognerdammene nordre

Dam – Verdi: B Areal : 17,66 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve kartlagt naturverdier den nordre Frognerdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er undersøkt ved flere anledninger tidligere (Økland 1990, Strand 1994, Sandaas 1996, Dale m. fl. 1998, 2001 og feltundersøkelser K. M. Olsen 2003). Lokaliteten er avgrenset som dam, med verdi som

en svært viktig (A) naturtype. Særlig pga. dens funksjon for diverse fugl. På bakgrunn av befaringen i 2022 er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Sognsvannsbekken/Frognerelva sentralt i Frognerparken i Oslo. I sørenden finnes en terskel, og derfra går vannet ned i den nedre Frognerdammen ved en kunstig foss. Dammen er omgitt av park og andre bearbejdet arealer, litt skog og en badepark (Frognerbadet).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Imidlertid kan det diskuteres hvorvidt naturtypen dam egentlig er riktig i dette tilfellet, da lokaliteten like godt kan betraktes som del av et lengre bekkedrag. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er stor og trolig ganske dyp i midtre og nedre partier. Den er nærmest uten akvatiske vegetasjon. Litt buttjernaks forekommer sparsomt og langs bredden finnes noe gåsemure.

Artsmangfold: Det er mye ørret i dammen, og gyteforholdene oppstrøms bekken er trolig gode. Potensielt kan også andre fiskearter forekomme (flere arter fisk forekommer i Sognsvann, bl.a. mort, ørekyte og abbor). Dammen er viktig for fuglelivet. Ifølge NOF (Dale m.fl. 1998) er det registrert 113 fuglearter i parken, inkludert flere rødlistede- og uvanlige arter. Oppstilling av artene finnes i Dale m.fl. (2001). Det er gjort funn av stor skivesnegl i dammen (Økland 1990). Stor skivesnegl ble imidlertid ikke funnet i 2003 eller 2022. Til gjengjeld ble buksvømmeren *Paracorixa concinna* påvist, sammen med den relativt sjeldne *Sigara lateralis* i 2003. I 2022 ble det også registrert mye buksvømmere (flere arter) i tillegg til gråsugge og umygg-larver. Amfibier er imidlertid ikke registrert, og dammens potensial som yngelokalitet for amfibier vurderes som svært begrenset (muligens brukes den noe av padde).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen forvaltes som en parkdam. I 2023 var vannkvaliteten dårlig i deler av dammen. I 2022 var ikke dette inntrykket.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dette er ikke tilstrekkelig kartlagt, men man kan forvente forekomster av ulike fremmede karplanter i kantsonen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med hele vassdraget. Vassdraget er et av relativt få vassdrag som drenerer gjennom de sentrale delene av Oslo by.

Verdivurdering: Lokaliteten har få kvaliteter som dam i egentlig forstand. Imidlertid er den viktig for diverse fugl. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype, men da spesielt med betydning for spesielt fugl. For akvatiske organismer avhengig av dammer, har den imidlertid en marginal funksjon.

Skjøtsel og hensyn: Dammen kan forvaltes som parkdam og viltlokalitet (spesielt for fugl). Det som er av skog, trær og annen naturlig vegetasjon rundt dammen, bør få stå mest mulig urørt.

.....

147 Båntjernveien 3A og 5

Dam – Verdi: A Areal : 2,58 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en damforekomst ved Båntjernveien 3A og 5. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en svært viktig (A) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelsen av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en to adskilte dammer i Skådalen i Oslo kommune. Dammene er adskilt bare med noen få meter, og den ene er mye større enn den andre. Sammen utgjør de en helhet. Lokaliteten er for det meste omgitt av skog, men også noe bebyggelse og opparbejdet hager. I skogen rundt er det godt med død ved, som er gunstig for bl.a. salamandere.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammene. I den minste dammen finnes småpigknopp, elvesnelle, mannsøtgras, flasketarr, ryllsiv, skogsivaks, krypsleie, mjørdurt, myrhatt og hesterumpe. I den store dammen finnes et stort starrbelte i nordenden. Hvit nøkkerose og tjernaks utgjør flytebladvegetasjonen. Ellers ble flasketarr, andemat, stor andemat, skogsivaks, ryllsiv, myrhatt, guldusk, mjørdurt, myrmaure, bekkeveronica og hesterumpe i- og rundt dammen. Skavgras er tidligere registrert. Den minste dammen er ganske skyggefull, mens den største er godt eksponert mot sør.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det registrert larver av småsalamander i den minste dammen. Ifølge Strand (1994) og Sandaas (1996) er det registrert både storsalamander og småsalamander, samt buttsnutefrosk i dammene. Utover amfibier, er det ikke kjent andre kravfulle akvatiske organismer. Storsalamander er vurdert til en nær truetart (NT) art i h. t. Rødlista 2021.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen ble restaurert (betydelig utvidet) i 2003. Tilstanden per 2022 er tilsynelatende god. Det skal også være registrert ørret i dammen (Strand 1994, Sandaas 1996), men det er tvilsomt om det finnes ørret i dammen per 2022. Imidlertid kan ikke fisk (karpefisk) helt utelukkes, særlig i den største dammen.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dette er ikke tilstrekkelig kartlagt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Skådalen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha stor verdi for diverse amfibier i området. Tilstanden til lokaliteten vurderes som god og omgivelsene rundt er amfibievennlige med både gode skjulmuligheter, overvintringsplasser og steder amfibier kan finne mat. Lokaliteten vurderes til en svært viktig (A) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Gjennomført biotopskjøtsel (hogst av trær, etablering av overvintringsområder) i samarbeid med Oslo Montessoriskole høsten 2001. I nordenden av den største dammen og i den minste dammen ble det gjennomført oppgraving av vegetasjonsmatter vinteren/våren 2002/2003. I 2003 var det et sammenhengende vannspeil i den minste dammen og delvis et sammenhengende vannspeil i den største dammen. Det er i 2003

fortsatt store flytematter med vegetasjon nord i den største dammen. Det ble også lagd en forbindelse i form av en vannkanal mellom de 2 dammene vinteren 2002/2003.

149 Smestaddammen (øvre)

Dam – Verdi: B Areal : 14 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier ved Øvre Smestaddammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er avgrenset som dam vurdert til en viktig (B) naturtype. Som følge av kartleggingen i 2022 er beskrivelsen revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Smestad i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres av oppdemmet dam i tilknytning til Holmenbekken, og er omgitt av parklandskap, bebyggelse og trafikkerte veier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor og ganske dyp. Lite vegetasjon forekommer, men noe bred dunkjevele, lyssiv, kattehale, myrrapp, gulldusk, sverdlilje, åkertistel, fredløs, vasshøymol og kogsivaks forekommer i kantsonen. Noe gråor og gråselje finnes i enkelte partier. Dammen er svært næringsrik grunnet forurensning fra bekken. Vasspest er dominerende i sommerhalvåret.

Artsmangfold: Dammen er en meget rik fuglebiotop, med bl.a. hekkende hettemåke, sothøne, sivhøne og toppand og ulike ender som raster i trekkiden. På befaringsstidspunktet i 2022 ble noen buksvømmere, vannløpere, umygg-larver og enkelte vannkalver registrert. Rundt dammen fløy septemberlibelle i antall. Amfibier ble ikke funnet i 2022, og det er heller ikke tidligere registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten (Artskart 2023). I bekken ovenfor dammen er det funnet ørret, og nedenfor dammen er det funnet ørekyte og abbor. Også mort og sørv kan potensielt forekomme (forekommer i oppstrøms i Holmendammen). Flere arter fisk kan derfor forventes å forekomme i dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er intakt, uten tekniske inngrep eller påvirkning av betydning.

Fremmede arter: Kanadagullris og andre fremmede arter forekommer i omgivelsene rundt dammen (i parken).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Imidlertid ligger dammen i et lite amfibievennlige omgivelser (bebyggelse, villahager med kortklipt plen, robotklippere og trafikkerte veier), og dammen har neppe noen viktig funksjon for denne dyregruppen.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av stor dam. Lokaliteten representerer først og fremst en lokalitet som er viktig for diverse fugl, men også enkelte akvatiske invertebrater. Lokaliteten har trolig kun en marginal funksjon for amfibier. Lokaliteten vurderes til en viktig (B) naturtype, særlig fordi den er en viktig fuglelokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Dammen har vært under stadige trusler om utbygging og har periodevis vært tørrlagt. Arealene rundt dammen er i stor grad parkifisert. Dammen ble restaurert i 2000. Det har vært omfattende oppslag av bredt dunkjevele som er gravd opp av grunneier. Tiltakene har trolig vært så omfattende at det har vært negativt for det biologiske mangfoldet.

Registrerte fuglearter er observert før inngrepene startet.

Det er spesielt viktig å bekjempe den invaderende fremmede arten kjempebjørnekjeks, som finnes øst i området.

182 Bygdøy Kongsgården - dam

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 3,37 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier til en lokalitet i tilknytning til Bygdøy Kongsgård. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en svært viktig (A) naturtype. På bakgrunn av befarings i 2022, er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til parken ved Bygdøy Kongsgård i Oslo kommune. Lokaliteten utgjør en dam. Historikk: Kong Karl Johan kjøpte gården av staten i 1837. Frem til 1863 var Kongsgården i Bernadotte-familiens private eie. I 1863 ble Kongsgården innløst av Stortinget, men det ble bestemt at den skulle stå til kongefamiliens disposisjon. Dammen er delt i to med en innsnøring hvor en kan passere over på en trebro. I den største dammen ligger en øy.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor og delt i to med en innsnøring hvor en kan passere over på en trebro. I den største dammen ligger en øy. Noe hvit nøkkerose og tjernaks forekommer. Det er generelt lite helofyttvegetasjon, men i kantsonen inngår mye takrør. Litt andemat, skogsivaks, kattehale, fredløs, mjørdurt, sverdlilje inngår i ellers i kantsonen. Rundt dammen finnes forskjellige treslag som lind, osp, eik, ask, platanlønn, hengebjørk, kornell og krysningen mellom hvitpil og skjærpil.

Artsmangfold: Den 14. oktober 2022 det funnet mye gråsugge, hvilket indikerer dårlig vannkvalitet. I tillegg ble en del buksvømmere, svevemygg-larver, døgnfluellarver, remskivesnegl og hesteigle funnet. Rundt dammen fløy fåtallig enkelte individer av blågrønnlibelle. Amfibier ble ikke funnet, men en parkgartner kunne fortelle at han hadde sett frosk i dammen. Både småsalamander (Bård Bredesen, pers. medd.) og storsalamander (NT i h. t. Rødlista 2021) (Hartvig 2004) er tidligere dokumentert i dammen. Dronningstarr (NT) er tidligere funnet, men ble ikke gjenfunnet i 2022, men den kan være oversett.

Bruk, tilstand og påvirkning: På befaringsstidspunktet i 2022 var vannkvaliteten dårlig, spesielt i delen som ligger nordøst for trebroa. Det luktet H₂S-gass av bunnsubstratet. Mye løvnedfall i vannet fra omkringstående trær og busker og dårlig sirkulasjon er sannsynligvis forklaringen.

Fremmede arter: Lokaliteten ligger i et parkaktig landskap med mange fremmedarter og hageplanter. Krypfredløs (SE i h. t. Fremmedartslista 2018) ble registrert i kantsonen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er flere dammer på Bygdøy hvor det er gjort funn av kravstore arter, og lokaliteten ligger i en spesielt artsrik region.

Verdivurdering: Lokaliteten ligger i en artsrik region (Bygdøy). Imidlertid er vannkvaliteten per 2022 dårlig, og det er uklart om salamandere fremdeles benytter dammen til yngling. Lokaliteten vurderes derfor per 2022 til en viktig (B) lokalitet, men med mulighet for økt verdi og betydning gitt at man gjør enkelte tiltak for å bedre spesielt vannkvaliteten. Områdene rundt lokaliteten er dels amfibievennlige, med flere steder for skjul og matsøk.

Skjøtsel og hensyn: Vannkvaliteten må bedres. Lavt oksygeninnhold er ugunstig for en rekke akvatiske organismer, inkludert salamandere.

.....

234 Bergslia 3

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,004 daa

Innledning: Dammen ble i sin tid undersøkt av Leif Åge Strand ved to sommerbesøk, med bakgrunn i tips fra eier. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i tilknytning til lokaliteten. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er tidligere vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. Med bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelsen av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til en hage i villabebyggelse på Ullevål, ganske nær dammen på Berg gård. Lokaliteten utgjøres av en svært liten hagedam.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten hagedam som måler ca. 1 m² og som har en dybde på 80 cm. Dammen har duk i bunn. pH er (7,83). Dammen ble etablert ca. i 2005. Noe hvit nøkkerose, stor andemat og piggeknope sp. forekommer. Dammen er omkranset av ymse hagebusker og urter.

Artsmangfold: Forekomst av småsalamander har blitt observert av eierne siden 2009, og dokumentert av Leif Åge Strand i 2011. Høsten 2022 ble en larve av småsalamander funnet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tilstanden er god.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Dammen må vurderes på landskapsnivå. Avstanden til dammen ved Berg gård er om lag 250 m i luftlinje.

Verdivurdering: Liten dam med begrenset mangfold. Dammen benyttes av småsalamander til yngling.

Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype på bakgrunn av dammens marginale størrelse og begrensede potensial for andre akvatiske organismer.

Skjøtsel og hensyn: Ikke skjøtelseshov pr. 2022.

.....

242 Planetveien 14

Dam – Verdi: C Areal : ,12 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en damforekomst ved Planetveien. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en viktig (B) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en slags dam som ligger i tilknytning til et lite vannsig/bekk i Skådalen i Oslo kommune. Lokaliteten er omgitt av skog og kratt, veier, boligområder og parkeringsplasser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er svært liten og ganske grunn, og nesten helt uten akvatisk vegetasjon. På befaringstidspunktet i 2022 var vannet temmelig stillestående og lokaliteten fremstår som skyggefull. Sannsynligvis tørker den nesten inn i lengre perioder med lite nedbør. Partier med mye bregner (skogburkne og geit/sauetelg) omkranser dammen.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det registrert enkelte umygg-larver, libellelarver, svevemygg-larver og vårfluelarver. Amfibier ble ikke funnet. I følge Sandaas (1996) skal imidlertid både storsalamander og småsalamander være funnet i dammen tidligere. Per 2022 vurderes imidlertid dammen til å ha et svært begrenset potensial for amfibier, bl.a. fordi vannstanden ser ut til å være svært lav eller ustabil.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammene har blitt restaurert av eier i 2003 (dam som er 2 meter i diameter) og 2006 (dam som er 5 X 1,5 meter). Den er tilsynelatende ikke påvirket av nyere inngrep, men vannføringen i det lille siget/bekken kan være påvirket av utbygginger i senere tid.

Fremmede arter: Noe krypfredløs forekommer i kantsonen helt ned til vannspeilet. Krypfredløs er i h. t. Fremmedartslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE). Siden krypfredløs vokser helt ned til vannspeilet, indikerer det at dammen har lite vann store deler av året.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Skådalen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et dam-nettverk.

Verdivurdering: Dammen er svært liten og skyggefull og vanntilførselen virker ustabil eller lav. Det er tidligere gjort funn av salamandere i dammen, men det er tvilsomt om dammen fungerer som ynglelokalitet for salamandere i dag (2022). Den vurderes heller ikke til å ha en viktig funksjon for andre akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Vanntilførselen til dammen bør kartlegges. Det bør vurderes om det er ønskelig med fjerning av trær for å slippe mer lys.

246 Engelske park - dammen

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 1,33 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i dammen i Den Engelske park. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er avgrenset som dam vurdert til en viktig (B) naturtype. Som følge av kartleggingen i 2022 er beskrivelsen, avgrensning og verdien revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Søndre Skøyen gård i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres kunstig og steinsatt dam i tilknytning til en park. Dammen er gjerdet inn og steinsatt rundt bredden. Det er duk i bunn og en fontene finnes.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor. Dammen er nærmest vegetasjonsløs, men litt andemat og stor andemat ble registrert. Langs bredden finnes enkelte trær.

Artsmangfold: Høsten 2022 ble enkelte ryggsvømmere (*Notonecta glauca*) og døgnfluelarver registrert. Det er rapportert om vandring av liten salamander fra Casinetto retning dammen i april 2007. Da dette er eneste dammen i området er det sannsynlig at den yngler her. I de nære omgivelser er det partier med amfibievennlige miljøer, bl.a. litt skog øst langs parken. Dammen har likevel neppe en viktig funksjon som ynglelokalitet for amfibier. Til det er den altfor steril, og det er uklart om det er permanent vann i den, eller om den tømmes om høsten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er intakt, men helt kunstig.

Fremmede arter: Gullrein ble registrert nær dammen. Gulrein er i h. t. Fremmedartslista (2018) vurdert til svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Imidlertid ligger den langt fra andre dam-forekomster.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en svært begrenset funksjon for amfibier eller andre akvatiske organismer. Imidlertid finnes det amfibievennlige habitater i områdene rundt parken, og småsalamander skal være observert. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype, med et forbedringspotensial.

Skjøtsel og hensyn: Dammen har et utviklingspotensial. Tilførsel av jord i dammen, slik at man kan få etablert mer vannvegetasjon, er noe som kan vurderes.

264 Møllesvingen 20

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 1,09 daa

Innledning: Dam som er rapportert av Kjell Sandaas (1996). Opprinnelig lokalitetsbeskrivelse og avgrensning var ufullstendig med behov for oppdatering. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i tilknytning til lokaliteten. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Beskrivelse av lokaliteten er oppdatert. Lokaliteten er enkelte steder omtalt som Bergdammen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til en hage ved Berg gård i Oslo kommune. Lokaliteten er omgitt en gjengrodd hage med uthus, eldre vedstabler, litt skrot/avfall og ugressvegetasjon, samt bebyggelse, Berg vgs og en idrettsplass. En tursti går langs dammen, og området er ganske beferdet. Et salamanderhotell er bygget i omgivelsene rundt dammen, og det er også en del andre elementer i omgivelsene som er viktige som skjulesteder for amfibier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er ca. 10 x 30 meter, og var tidligere sterkt gjengrodd av gress- og starrvegetasjon (flytematter). Det største åpne vannspeilet er på ca. 5 x 7 meter. I tillegg er det noen få små åpne vannspeil på ca. 1 x 1 meter. Vegetasjonen i- og rundt dammen inkluderer stor andemat, andemat, småtjernaks, hvit nøkkerose, sennegrass, flasketarr, myrhatt, fredløs, mjødurt, slåtestarr, vassgro, slyngsøtvier, myksivaks, skogsivaks, kjempepiggnopp og mannasøtegras. Enkelte store trær og busker står langs bredden.

Artsmangfold: Både storsalamander og småsalamander er tidligere registrert i dammen, storsalamander så sent som i 2021 (Artskart 2023). På befaringsstidspunktet den 14. september 2022 ble småsalamanderlarver funnet fåtallig, men tidspunktet var ganske sent, og de fleste salamandere hadde sannsynligvis forlatt dammen på dette tidspunktet. Utover salamandere, ble det høsten 2022 notert en del akvatiske organismer, som er vanlige i denne type miljøer, bl.a. vannkalvarver, vannløper og vannkjær (akvatisk billegruppe). Enkelte starribeller og blågrønnlibeller fløy også rundt dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Den problematiske introduserte arten kjempebjørnekjeks har etablert seg nær dammen. Kjempebjørnekjeks ble imidlertid ikke registrert høsten 2022. Det kan potensielt være problemer knyttet til mye løvavfall i dammen fra omkringstående trær og busker. Dette kan gi dårlig vannkvalitet (forråtnelse og O2-mangel) gitt at sirkulasjonen av vannet er dårlig.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dette er ikke tilstrekkelig kartlagt.

Del av helhetlig landskap: Dammen må vurderes på landskapsnivå. Avstanden til den lille dammen ved Bergslia 3 er om lag 250 m i luftlinje.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en stor funksjon for flere amfibiearter og en rekke andre akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en svært viktig (A) lokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør graves opp og renskes da den er i ferd med å gro igjen. Det er nødvendig å bekjempe kjempebjørnekjeks for at denne ikke skal endre vegetasjonen.

.....

271 Voksenkollveien 2

Dam – Verdi: B Areal : ,38 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Voksenkollveien 2. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Amfibier er registrert i tilknytning til lokaliteten tidligere (Sandaas 1996). Lokaliteten er tidligere vurdert til en viktig (B) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Voksenkollveien 2 ved Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på om lag 0,4 daa. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam omgitt av skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis liten. Mye vegetasjon i- og rundt dammen. Tjernaks, småtjernaks, kjempepiggnopp, bred dunkjevle, flaskestarr, trådsiv, myksivaks, sjøsivaks, myrhatt, vassgro og myrrapp ble registrert. Rundt dammen er det tett med busker og trær.

Artsmangfold: Vårfluelarver, umygg-larver og mange vannløpere ble registrert den 6. september 2022. I tillegg ble to larver av småsalamander funnet. Fra tidligere er både buttsnutfrosk og småsalamander registrert (Sandaas 1996).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep, men den er i ferd med å gro igjen. Den skygges dessuten ganske mye ut av omkringstående trær og busker.

Fremmede arter: Platanlønn og krypfredløs (begge SE i h. t. Fremmedartslista 2018) forekommer i kantsonen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam uten store kvaliteter. Allikevel representerer den et miljø som er viktig for en rekke limniske organismer, og det må antas at den har en funksjon for amfibier i området. Både småsalamander og buttsnutfrosk er registrert. Lokaliteten vurderes til en viktig (B-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Det ble gjennomført biotopskjøtsel i 2001 ved at trær ble fjernet. Trevirket ble lagt igjen for overvintringsområder. Trær bør på nytt fjernes rundt dammen, og den bør muligens graves opp litt, da den er i ferd med å gro igjen.

.....

273 Dr. Holmsvei 15

Dam – Verdi: B Areal : 0,7 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i dammen Dr. Holmsvei 15. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. Beskrivelse, avgrensning og verdi er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Dr. Holmsvei 15 i Holmenkollen i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam omgitt av bebyggelse, noe skog og vei (Dr. Holmsvei). Dammen ligger i tilknytning til en liten bekk/ sig, og er demmet opp i enden.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor. Det er en del vegetasjon i dammen og i kantsonen rundt. Mye tjernaks, kjempepiggnopp, andemat, krypsiv, lyssiv, myksivaks, sennegrass, lundkarse og storkvein ble notert. På befaringstidspunktet den 6. september 2022 var det mye algevekst i dammen.

Artsmangfold: På befaringstidspunktet i 2022 ble vannløpere og gråsugge observert i dammen. Rundt dammen fløy mange libeller, bl.a. blågrønnlibelle og starrlibelle. Larver av småsalamander ble funnet i antall. Fra tidligere er det registrert padde i dammen (Sandaas 1996).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite direkte påvirket av inngrep, men den er preget eutrofiering.

Fremmede arter: Krypfredløs og platanlønn (begge vurdert til SE i h. t. Fremmedartslista 2018) forekommer i kantsonen rundt dammen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en middels stor dam. Lokaliteten representerer et miljø som er viktig for en rekke limniske organismer, og det må antas at den har en viktig funksjon for amfibier i området, spesielt småsalamander. Småsalamanderlarver ble funnet i antall høsten 2022. Lokaliteten vurderes til en viktig (B-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Fremmedarter rundt dammen bør fjernes (selv om de har liten påvirkning på kvalitetene til dammen). Det kan vurderes om vannkvaliteten kan bedres, og eventuelt gjøre tiltak mot dette.

.....

323 Kongeveien (v/Holmenkollbakken)

Dam – Verdi: B Areal : 1,77 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i dammen ved Kongeveien (v/Holmenkollbakken). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en viktig (B) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelsen revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger like nord for hoppbakken i Holmenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på om lag 1,4 daa. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam omgitt av gangveier og dels plenaktige arealer og et litt parkartig landskap. Noe trær og busker står langs dammen. I omgivelsene rundt dammen er en frisbeebane.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor og antatt fisketom. Det er en del vegetasjon i vannet og i kantsonen rundt. Stor andemat, andemat, vassgro, flaskestarr, småpiggnopp, tjernaks, småtjernaks, mannasøtgras, skovsivaks, myksivaks, ryllsiv og litt gråselje ble notert. Noe algevekst forekommer.

Artsmangfold: På befaringsstidspunktet den 6. september 2022 ble vannløpere buksvømmere (flere arter) observert i dammen. Rundt dammen fløy mange libeller, bl.a. blågrønnlibelle og brunlibelle. Larver av småsalamander ble funnet fåtallig. Fra tidligere er småsalamander registrert (Sandaas 1996). Dammen har sannsynligvis også en funksjon for frøsk og padde.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite direkte påvirket av inngrep, men den er noe preget av at det er mye ferdsel i omgivelsene rundt samt frisbeebanen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en stor dam med enkelte kvaliteter. Lokaliteten representerer den et miljø som er viktig for en rekke limnisk organismer, og det må antas at den har en funksjon for amfibier i området. Småsalamander er registrert. Lokaliteten vurderes til en viktig (B-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak er nødvendig på nåværende tidspunkt, men frisbeebanen medfører at enkelte frisbeer havner i dammen og synker. Dette skaper plastforurensning.

.....

324 Thorleif Haugs vei 12

Dam – Verdi: C Areal : ,53 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Thorleif Haugs vei 12. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Thorleif Haugs vei 12 i Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,5 daa. Lokaliteten er en privat eldre antatt fisketom dam. Dammen er et resultat av oppdemming av en liten bekk/sig, og en mur går rundt deler av dammen. Lokaliteten er omgitt av litt skog, vei (Thorleif Haugs vei) samt litt bebyggelse med hager. Dammen er inngjerdet.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor. Dammen er forholdsvis dyp og nærmest vegetasjonsløs, men litt gras- og småtjernaks forekommer. På befaringsstidspunktet i 2022 var vannet ganske uklart. Rundt dammen står flere forholdsvis grove grantrær.

Artsmangfold: Den 6. september 2022 ble det registrert endel vannløpere, ryggsvømmere, vårfuellarver, døgnfuellarver og umygg-larver. Rundt dammen fløy enkelte libeller i antall, spesielt blågrønnlibelle. Amfibier ble ikke funnet. Amfibier er heller ikke tidligere registrert (Sandaas 1996). Lokaliteten har likevel noe potensial som yngledam for amfibier, spesielt frøsk og padde, men lite vannvegetasjon gir begrenset potensial for salamandere.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er tilsynelatende ikke påvirket av nyere inngrep. Det uklare vannet kan skyldes algeoppblomstring pga. en lang periode med lite nedbør.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en forholdsvis liten dam med noe potensial for diverse akvatiske fauna, bl.a. amfibier. Dammen representerer et miljø som er viktig for en rekke akvatiske organismer. Imidlertid er det ikke gjort spesielle artsfunn, og amfibier er ikke registrert. Lokaliteten vurderes derfor per 2022 til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Per 2022 er det ikke nødvendig med tiltak, men mer akvatiske vegetasjon hadde vært gunstig.

.....

325 Ullveien 2

Dam – Verdi: C Areal : 0,84 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Ullveien 2. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune.

Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Ullveien 2 i Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,8 daa. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam, som kan ha et naturlig opphav.

Lokaliteten er omgitt av skog, vei (Ullveien) samt Voksenåsen hotell med tilhørende parkeringsarealer.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis liten og forholdsvis skyggefull, men ganske vegetasjonsrik og dels gjengrodd. I kantsonen forekommer myrhatt og flaskestarr samt diverse krattvegetasjon. Av akvatiske planter forekommer en del småtjernaks.

Artsmangfold: Den 6. september 2022 ble det registrert endel gråsugge vannløpere, buksvømmere, vårfluelarver, libellelarver og umygg-larver, og rundt dammen fløy enkelte libeller. Et par larver av småsalamander ble også funnet. Buttsnutefrosk er tidligere registrert (Sandaas 1996).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er ikke tilsynelatende påvirket av nyere inngrep, men nokså gjengrodd og skyggefull.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en middels stor dam med noe potensial for diverse akvatiske fauna, bl.a. amfibier. Dammen representerer et miljø som er viktig for en rekke akvatiske organismer. Imidlertid er dammen skyggefull og under gjengroing. Lokaliteten vurderes derfor per 2022 til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er utskygget og har behov for at det fjernes vegetasjon rundt dammen (NOA 2001). Den er også dels under gjengroing.

.....

328 Voksenkollveien 30 (øvre dam)

Dam – Verdi: B Areal : ,66 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Voksenkollveien 30, øvre dam. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaring i 2022, er beskrivelse revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Voksenkollveien 30 i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,66 daa. Dammen er et resultat av en oppdemning av en liten bekk og er for det meste omgitt av skog. I enden er en høy mur (demning).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis liten. En del tjernaks, grastjernaks og småtjernaks forekommer i dammen og i kantsonen inngår bl.a. flaskestarr, dronningstarr, elvesnelle, ryllsiv, mannasøtgras og myskesivaks.

Artsmangfold: Artsinventaret er relativt ordinært, med arter man kan forvente i denne type miljøer i regionen. Amfibier ble ikke påvist 31. august 2022. Fra tidligere er buttsnutefrosk registrert (Sandaas 1996). Imidlertid har dammen potensial også for salamandere. Dronningstarr, som forekommer i kantsonen, er vurdert til nær truet (NT) på rødlista for 2021.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep, og tilstanden vurderes til god, men vannstanden var på befaringstidspunktet i 2022 ganske lav, sannsynligvis pga. en lang periode med lite nedbør.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam uten store kvaliteter. Allikevel representerer den et miljø som er viktig for en rekke limnisk organismer, og det må antas at den har en funksjon for amfibier i området, selv om slike ikke er påvist. Lokaliteten vurderes til en viktig (B-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i skygges noe ut av omkringstående skog. Det anbefales å åpne litt opp for mer lysinnstråling fra sør.

.....

329 Kongsseteren, nordre dam

Dam – Verdi: B Areal : 1,14 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier til en lokalitet i tilknytning til Kongsseteren. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaring i 2022, er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Kongsseteren (Voksenkollveien 23) i Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør opparbeidet middels stor dam. Lokaliteten er for det meste omgitt av skog. En liten bekk drenere gjennom.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis dyp og det er lite akvatiske

vegetasjon. Noe gul nøkkerose og tjernaks forekommer sparsomt. I kantsonen inngår litt småpiggnopp, trådsiv, flaskestarr, vassrørkvein, myrmaure og myrhatt. Litt gråseljekratt finnes langs bredden.

Artsmangfold: Den 14. oktober 2022 ble en larve av småsalamander funnet. Ellers ble noen ryggsvømmere (*Notonecta glauca*), buksvømmere (flere arter) og vårfuelarver funnet. Fra tidligere skal buttsnutfrosk være registrert i dammen (Sandaas 1996). Dammen vurderes til å ha en funksjon for amfibier i området. Omgivelsene rundt dammen er amfibievennlige, men begrenset med akvatisk vegetasjon i dammen reduserer lokalitetens funksjon som yngelokalitet for enkelte amfibier, spesielt salamandere (som fester eggene på vannplanter).

Bruk tilstand og påvirkning: Tidligere har det vært satt ut fisk i dammen (ørret/regnbueørret), men denne har gått ut.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en forholdsvis begrenset funksjon for amfibier og andre akvatiske organismer. Den er forholdsvis dyp og det er lite akvatisk vegetasjon. Imidlertid er både småsalamander og buttsnutfrosk registrert og omgivelsene er amfibievennlige. Dessuten ligger i nærhet til den søndre dammen ved Kongsseteren, som vurderes til en svært viktig amfibiedam. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) lokalitet, men i nedre sjikt av denne verdien.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig per 2022. Fisk må ikke settes ut.

.....

330 Drammensveien 201

Dam – Verdi: C Areal : 0,26 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier til en lokalitet i tilknytning til Mærradalsbekken (Drammensveien 201). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaring i 2022, er beskrivelse og avgrensning revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i ved Drammensveien 201 i Oslo kommune, og utgjør en rolig sving i Mærradalsbekken. Partiet har derfor karakter dels som en dam. Lokaliteten er omgitt av plen og bebyggelse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Lokaliteten kan imidlertid kartlegges som en del av et viktig bekke- og damdrag, men det er valgt å opprettholde lokaliteten som naturtypen dam, da den har enkelte dam-kvaliteter. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er liten og grunn med en del grus og gjørme i bunnsubstratet. Det er svært sparsomt med akvatisk vegetasjon, men langs bredden forekommer noe bred dunkjelve, myrrapp, skogsivaks, vasslirekne, bekkeblom og strandvindel. Noe ung gråselje finnes også.

Artsmangfold: Mye ørret ble observert i Mærradalsbekken den 30. september 2022, og en liten ørret ble også fanget med stangsil i dammen. Artsinventaret av akvatiske invertebrater forøvrig, er temmelig ordinært, men på befaringstidspunktet ble det observert en del libeller som fløy rundt dammen. Amfibier ble ikke observert, men buttsnutfrosk skal ha vært funnet i 1989 (Sandaas 1996). Siden det er mye ørret i systemet, er imidlertid potensialet for amfibier og enkelte andre akvatiske organismer begrenset.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er et kunstig laget parti av Mærradalsbekken, rett før bekken drenerer ned i et rør (slukt).

Fremmede arter: Mongolspringfrø (SE i h. t. Svartelista 2018) står rundt dammen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger relativt isolert, og inngår i liten grad i et damnettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en begrenset funksjon for akvatiske organismer knyttet til dammer, inkludert amfibier. Det er dessuten mye ørret i systemet, og dammen fungerer nok dels som oppvekstområde for ørretyngel. Imidlertid vil slike damforekomster alltid ha en viss betydning for biologisk mangfold, og av den grunn viktig å opprettholde i et ellers svært påvirket miljø. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er egentlig en del av Mærradalsbekken, og bør derfor forvaltes som en del av bekken.

.....

331 Hoffsdammen

Viktig bekke- og damdrag – Verdi: B Areal : 8,15 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve kartlagt naturverdier i Hoffsdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Grinidammen er undersøkt ved flere anledninger tidligere (Strand 1994, Sandaas 1996, 2008, Bredesen 2003). Hoffsdammen er avgrenset som dam, med verdi som en viktig (B) naturtype. Spissnutfrosk (VU i h. t. Rødlista 2021) er registrert ved dammen. På bakgrunn av befaringen i 2022, ble beskrivelse og naturtype revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hoffsdammen ligger i tilknytning til Hoffselva (nedre deler av Holmenbekken), og utgjør et rolig parti av elva. En demning finnes i enden, men avgrensningen omfatter også andre deler av elvestrekningen oppstrøms og nedstrøms «dammen». Lokaliteten er omgitt av en smal sone med skog. Ellers dominerer bebyggelse og andre menneskepåvirkete arealer.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Som følge av befaringen i 2022 og eksisterende data, er lokalitetens naturtype endret fra dam til viktig bekke- og damdrag. Dette fordi lokaliteten har få kvaliteter karakteristisk for

dammer i egentlig forstand. Vannet går relativt strømsterkt gjennom dammen og den er sannsynligvis fiskerik. Ørekyte ble sett i store mengder høsten 2022 og ørret finnes også i dammen (Sandaas 1996). Avgrensningen inkluderer alle naturlig tilhørende kantsoner.

Et stort parti med bred dunkjevle og strutseving finnes sentralt innenfor avgrensningen, men også vasslirekne, elvesnelle, skogsivaks, krypsoleie, mjørdurt, vasshøymol, fredløs, krypkvien, mannsøtgras, vassgro og vasspepper forekommer rundt lokaliteten.

Artsmangfold: Både buttsnute- og spissnutefrosk er tidligere registrert. Spissnutefrosk ble imidlertid ikke gjenfunnet i 2003, 2004 eller 2008. I 2022 ble ingen amfibier registrert, og lokaliteten har neppe noen vesentlig funksjon for denne gruppen. Strømforholdene er for sterke, også i de stillere sidepartiene. Dessuten er det mye fisk. Flere akvatiske invertebrater ble imidlertid registrert i 2022, deriblant døgnfluellarver, buksvømmere (flere arter), vannløpere, gråsugge og umygg-larver

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av nyere inngrep. En gangvei går langs dammen og over elva.

Fremmede arter: Noe hestekastanje (PH i h. t. Fremmedartslista 2018) står i kantsonen. Tidligere har også kjempebjørnekjeks (SE) vært registrert. Kjempebjørnekjeks ble ikke observert høsten 2022.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med hele Holmenvassdraget. Flere interessante artsforekomster forekommer i tilknytning til vassdraget.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til ikke å ha damkvaliteter, men snarere kvaliteter som viktig bekke- og holmenbekke- og hoffselve- og hoffsdammen vurderes derfor til Viktig ((B). Alle noenlunde intakte bekkestrekninger i Oslo er viktige for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er egentlig en del av Holmenvassdraget, og bør derfor forvaltes som en del av dette vassdraget.

.....

332 Borgenveien 20b

Dam – Verdi: C Areal : ,65 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier ved lokaliteten Borgenveien 20b. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en viktig (B) naturtype på bakgrunn av funn av småsalamander.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Borgenveien 20b i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres av en antatt fisketom dam omgitt av hager, plen og bebyggelse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor og ganske dyp. Lite vegetasjon forekommer, men noe stor andemat, andemat, mjørdurt, fredløs, skogsivaks, flaskestarr og vasslirekne forekommer i- og i kantsonen rundt dammen. Enkelte større trær står langs bredden. En liten flyteturv-øy finnes.

Artsmangfold: På befaringstidspunktet i 2022 ble døgnfluellarver, svevemygg-larver og enkelte andre akvatiske invertebrater fåtallig registrert, men kun vanlige arter man kan forvente å finne i denne type miljøer. Rundt dammen fløy enkelte blågrønnlibeller. Amfibier ble ikke funnet i 2022, men småsalamander er tidligere registrert (Sandaas 1996). Dammen har noe potensial som yngelokalitet for enkelte amfibier, men omgivelsene rundt er i store trekk lite amfibievennlige (hager med kortklippede plener, veier og hus).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er intakt, uten inngrep eller påvirkning av betydning. En liten brygge finnes, og dammen brukes muligens til badeaktiviteter.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Imidlertid ligger dammen isolert, og omgivelsene rundt er lite amfibievennlige (bebyggelse, villahager med kortklippet plen, robotklippere og trafikkerte veier). Forsvinner f.eks. småsalamander fra området, er det lite sannsynlig at den klarer å rekolonisere området.

Verdivurdering: Dammen vurderes ikke til å ha spesielt store biologiske kvaliteter som naturtypen dam. Den antas å ha en marginal funksjon for amfibier, men noe funksjon for andre akvatiske organismer. Dammens isolerte beliggenhet og de i store trekk lite amfibievennlige omgivelser rundt, samt lite akvatisk vegetasjon, trekker verdien ned. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig per 2022.

.....

380 Fredriksborgveien 12

Dam – Verdi: C Areal : ,14 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en dam tilknyttet en privat hage på Bygdøy. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten har vært undersøkt ved flere anledninger tidligere. Småsalamander ble registrert på 1990-tallet av Kjell Sandaas. Sandaas noterte at «liten salamander er vanligere enn antatt». I 2006 ble dammen nærmere undersøkt av Kjell M. Olsen. Også da ble en larve av småsalamander funnet. I 2008 ble syv voksne hunner av småsalamander registrert (Strand 2008). På bakgrunn av funn av småsalamander, er lokaliteten vurdert til en viktig (B) naturtype. Som resultat av befaringen i 2022, er beskrivelse, avgrensning og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en kunstig dam i Frederiksborgveien 12 på Bygdøy i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til hage med dels naturpreg. Dammen befinner seg i et landskap preget av bebyggelse, opparbeidete hager og veier.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen var på befaringstidspunktet i 2022 nesten helt tørr med kun litt fukt i bunn. Noe andemat ble observert i de fuktige partiene, men sverdlilje, skogsivaks, kjempepiggnopp, mannasøtgras, mjørdurt og strandvindell ble også registrert. Dette er arter som i større eller mindre grad er knyttet til dammer. Dammen er omkranset av trær og busker, bl.a. ask og alm, og er ganske skyggefull.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det ikke funnet noen akvatiske invertebrater i dammen grunnet mangel på vann. Dammens nåværende funksjon for småsalamander og andre akvatiske organismer, er derfor svært begrenset. Omgivelsene rundt dammen (flere store hager med en del naturlige elementer), tilbyr imidlertid forhold som gjør at amfibier kan finne livsbetingelser området.

Bruk tilstand og påvirkning: Av grunneier ble det opplyst at det hadde vært vann i dammen tidligere på året, men at den hadde tørket bort pga. den nedbørsfattige sommeren. En liten brygge finnes, og både traktorhjul, trafikklys og et skilt der det opplyses om forbud mot vask av bil, er plassert ut i dammen.

Fremmede arter: Krypfredløs ble registrert rundt dammen. Krypfredløs er i h. t. Fremmedarslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er flere dammer på Bygdøy hvor det er gjort funn av kravstore arter, og lokaliteten ligger i en spesielt artsrik region.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes per 2022 til å ha en marginal funksjon for amfibier og andre akvatiske organismer. Dette skyldes mangelen på vann. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype, men med et fremtidig potensial og økt verdi, gitt at man klarer å få etablert et stabilt vannregime.

Skjøtsel og hensyn: Det primære tiltaket er å få stabilt med vann i dammen. Det kan vurderes om vegetasjonen rundt bør tynnes litt, slik at dammen får mer lys.

.....

398 Holmenkollveien 150

Dam – Verdi: C Areal : 1,54 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Holmenkollveien 150. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibi-lokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i langs Holmenkollveien ved Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 1,5 daa. Lokaliteten utgjøres av eldre opparbeidet dam. Dammen var delvis gjenfylt og ødelagt p.g.a. byggarbeider (NOA 2001; Røberg pers. medd.). Dammen ble restaurert i 2001. Lokaliteten er omgitt av litt skog, veier (Holmenkollveien og Voksenkollveien) samt relativt ny bebyggelse i overkant.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor og forholdsvis dyp. Betydelige partier med bred dunkjæle omkranser deler av dammen. Også bukkeblad, flaskestarr, slåttstarr, skogsivaks, fredløs, mjørdurt, myrhatt og noe gråselje forekommer i kantsonen. Gul nøkkerose og tjernaks utgjør de dominerende vannplantene.

Artsmangfold: Den 31. august 2022 ble det registrert svært få arter akvatiske invertebrater i dammen. Noen få vannløpere og umygg-larver ble funnet, og rundt dammen fløy enkelte libeller fåtallig. Amfibier ble ikke funnet. Tidligere er både frosk og padde funnet (Sandaas 1996). I følge Artskart (2022) skal småsalamander være funnet i tilknytning til dammen i 2000.

Bruk tilstand og påvirkning: Vannkvaliteten på befaringstidspunktet den 31. august 2022 var svært dårlig. Det var et svart og grått belegg på vegetasjonen i vannet, og vannet hadde en tydelig råtten lukt (nærmest stank). I følge Sandaas (1996) nevnes fisk, uten at det er spesifisert art. Fisk ble ikke sikkert observert i 2022, men det ble hørt noen små "plupp" mellom tjernaksbladene, som kan ha vært fisk (karpefisk som snapper luft, muligens p.g.a. dårlig vannkvalitet). Fisk kan være vanskelig å registrere uten at man gjør prøvefiske.

Fremmede arter: Fremmede arter er ikke sikkert registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en forholdsvis stor dam med potensial for diverse akvatiske fauna, bl.a. amfibier. Dammen representerer et miljø som er viktig for en rekke akvatiske organismer. Imidlertid er vannkvaliteten per i dag (2022) svært dårlig, og arts mangfoldet i dammen ser ut til å være påvirket av dette. Lokaliteten vurderes derfor per 2022 til en lokalt viktig (C) naturtype, men verdien kan øke på sikt gitt at tilstanden blir bedret. Omgivelsene rundt dammen er imidlertid dels bygd ut nyere tid, hvilket kan være negativ, og Holmenkollveien utgjør en dødsfelle for amfibier.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ble restaurert i 2001 etter omfattende ødeleggelser i forbindelse med utbygging i området. På bakgrunn av befaringen i 2022 anbefales at man undersøker vannkvaliteten bedre, og vurderer tiltak for å bedre denne. Det bør avklares bedre om det er fisk i dammen.

.....

399 Thorleif Haugs vei 6 (I)

Dam – Verdi: C Areal : 1,96 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Thorleif Haugs vei 6. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Thorleif Haugs vei 6 i Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på om lag 1,2 daa og er forholdsvis dyp. Lokaliteten utgjøres av en dam med fisk. Dammen er et resultat av en oppdemning av en liten bekk/sig og er omgitt av skog. I enden er en liten demning.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor. Den er fattig med forholdsvis lite akvatisk vegetasjon, men noe tjernaks og gul nøkkerose forekommer. I kantsonen finnes litt bred dunkjevle, mannasøtgras, flaskestarr. Ulike trær og busker omkranser dammen.

Artsmangfold: Enkelte libeller fløy rundt dammen den 6. september 2022. Ut over dette ble svært få akvatiske organismer registrert, men litt umygg-larver og vannymfelarver ble registrert. Amfibier ble ikke påvist. Fra tidligere er buttsnutefrosk registrert (Sandaas 1996). Det er fisk i dammen, og lite akvatisk vegetasjon sammen med forekomst av fisk gir et begrenset potensial for amfibier. Padde kan imidlertid tenkes å benytte lokaliteten til yngling.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep.

Fremmede arter: I følge lokalkjent Jan Arve Holdt ble det satt ut vederbuk (en karpefisk-art) for mange år siden. Dette skal også ha blitt gjort i enkelte andre dammer i området. Fisken i dammen har ulike farger, som gullfisk. Vederbuk kan imidlertid også opptre i ulike fargevarianter. I følge litteraturen gyter vederbuk i elver og bekker. Siden det ikke er en egnet gytebekk i tilknytning til dammen, stilles det spørsmålsteget om det egentlig dreier seg om vederbuk, men heller en annen karpefisk (neppe karuss).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Dammen vurderes ikke til å ha spesielt store biologiske kvaliteter som naturtypen dam. Den antas å ha en marginal funksjon for amfibier, men noe funksjon for andre akvatiske organismer. Forekomst av fisk (vederbuk??) trekker verdien ned. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Fisken i dammen bør undersøkes næyere, bl.a. er det uklart hva slags art det dreier seg om. Skal dammen få en viktig funksjon for amfibier (med unntak av padde), må fiskebestanden holdes på et lavest mulig nivå, eller ideelt sett fjernes.

.....

400 Kongsseteren, søndre dam

Dam – Verdi: A Areal : 2,64 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier til en lokalitet i tilknytning til Kongsseteren. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befarings i 2022, er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Kongsseteren (Voksenkollveien 23) i Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør opparbeidet middels stor dam. Lokaliteten er for det meste omgitt av skog, men også en privat vei, parkeringsplass og bygninger.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen har forholdsvis dype partier, men også grunnere partier. En liten øy finnes. Gul og hit nøkkerose, tjernaks dominerer flytebladvegetasjonen. I kantsonen inngår litt sverdlilje, flaskestarr, myrhatt, småpiggnopp, kjempepiggnopp, knappsiv, litt bred dunkjevle, skogsivaks, litt sjøisivaks, stjernestarr og lyssiv. I den vestre delen av kantsonen inngår litt gråselje og svartvier.

Artsmangfold: Den 14. oktober 2022 ble et par larver av småsalamander funnet. Ellers ble mudderfluelarver, mange libellelarver (for det meste *Aeshna* sp., men også *Libellula* sp. og *Cordulia* sp.), store mengder vannymfelarver (flere arter), ertemuslinger, buksvømmere, vannløpere, døgnfluelarver og vårfluelarver registrert. Fra tidligere skal buttsnutefrosk være registrert i dammen (Sandaas 1996). Dammen vurderes til å ha en viktig funksjon for amfibier i området.

Bruk tilstand og påvirkning: En mur går rundt deler av dammen, og en liten brygge finnes. Tidligere har det vært satt ut fisk i dammen (ørret/regnbueørret), men denne har gått ut.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en stor funksjon for flere amfibiearter og en rekke andre akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en svært viktig (A) lokalitet, både med bakgrunn i størrelse, vegetasjon, artsinventar og potensial. Omgivelsene er dessuten amfibievennlige.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig per 2022. Fisk må ikke settes ut.

.....

403 Holmendammen

Dam – Isdam Verdi: B Areal : 27,99 daa

Innledning: Lokaliteten ble først registrert i 2001 av Terje Blindheim. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Ole Jørgen Lønnve og Lars Erik Høitomt (begge BioFokus) kartlagt naturverdier i nordenden av Holmendammen 11.10.2017. Det ble kun gjort undersøkelser i en liten del av dammen, så denne beskrivelsen er i stor grad en sammenstilling av eksisterende informasjon hentet fra Artskart, Naturbase og tidligere undersøkelser. Det er behov for en mer helhetlig kartlegging av vanninsekter, vannplanter, fisk, amfibier og fugl i dammen. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 ble lokaliteten undersøkt. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Beskrivelse revidert 2022.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Holmendammen ligger mellom Østre og Vestre Holmen i Vestre Aker i Oslo kommune. Lokaliteten har et areal på 25 daa. Dammen får vann fra Holmenbekken som renner inn i nordenden. Lokaliteten ligger i et område med kalkrike bergarter og tykke marine strandavsetninger eller havavsetninger. Dette gir opphav til en ganske rik kantvegetasjon rundt dammen. Holmendammen ble kunstig anlagt som isskjæringsdam i 1907 og en demning ble oppført i sørenden samme år.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Holmendammen er kartlagt som naturtypen dam. Lokaliteten kan imidlertid også kalles et tjern, da det har egenskaper typisk for mindre tjern. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen som har et glissent tresjikt som i hovedsak består av gråor, bjørk, hegg og noe alm (VU), ask (VU), spisslønn, osp og furu. Helt i vannkanten finnes arter som bredt dunkjevle, slyngsøtvier, mjørdurt, fredløs, høymol og burot. Dammen har et rikt fugleliv med observasjon av mange krevende og truede arter knyttet til ferskvannsmiljøer. Det er registrert egglegging av buttsnutefrosk nord i dammen i 2013, og det skal være observert rumpetroll sommeren 2003. Det er ellers registrert ørret, ørekyte og abbor i dammen (Sandaas 1996). Høsten 2017 ble i tillegg sørv og mort fanget med håv i nordenden av dammen (Høitomt og Lønnve 2017).

Artsmangfold: De truede fugleartene vannrikse (VU), sivhøne (VU) og sothøne (VU) har hekket ved dammen (vannrikse kun i 2004). I tillegg er blant annet dvergdykker (VU) registrert på lokaliteten. Området er til dels en viktig rasteplass for vannfugl om våren og høsten. Tuestarr (NT) skal være observert i kanten av dammen. I 2022 ble bl.a. gråsugge, ertemuslinger, remskivesnegl, skivesnegl, ryggsvømmere, buksvømmere, umygg-larver, vannløpere og vårfluelarver registrert i dammen. Libellene brunlibelle og en høstlibelle-art fløy fåtallig rundt dammen på befaringsstidspunktet, men det var ganske kjølig. Amfibier ble ikke funnet, og lokaliteten vurderes ikke til å ha en stor funksjon for amfibier, med unntak av padde. Det er alt for mye fisk (flerfiskesamfunn) og få skjærmede steder der amfibier kan klare seg.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er relativt lite påvirket av eutrofiering, og har god gjennomstrømning fra Holmenbekken. Dammen er hyppig brukt av badegjester og fluefiskere i sommerhalvåret.

Fremmede arter: Vasspest (SE-svært høy risiko) finnes i dammen, men det er uklart hvor mye det finnes av arten i systemet. Det er ellers gjort funn flere av fremmede arter som kjempebjørnekjeks (SE), alaskakornell (SE), kanadagullris (SE), hagerips (SE) og platanlønn (SE) i deler av kantsonen rundt dammen.

Del av helhetlig landskap: Sammen med Holmenbekken og tilgrensende kantsoner er Holmendammen en viktig del av et relativt intakt ferskvannsnøkosystem.

Verdivurdering: Lokaliteten er først og fremst et viktig funksjonsområde for en rekke truede fuglearter hvor flere av disse mest sannsynlig hekker i området. Det noe potensial for interessante artsforekomster av akvatiske virvelløse dyr, men lite potensial for forekomster av amfibier. Området vurderes som viktig (B-verdi), først og fremst på bakgrunn av viktigheten for fugl, som landskapselement og noe potensial for diverse akvatiske virvelløse dyr.

Skjøtsel og hensyn: Kantsonene rundt dammen burde bevares mest mulig intakt. Eventuell mudring av dammen må foregå på en varsom måte og på rett tid av året for å hindre negative effekter på arts mangfoldet. Man burde prøve å bekjempe svartelistearter som sprer seg i kantsonen. Det er spesielt viktig å bekjempe den invaderende fremmede arten kjempebjørnekjeks, som har store forekomster nord i området.

.....

407 Sundsdammen

Dam – Verdi: B Areal : ,54 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Sundsdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs Orreveien ved Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,5 daa. Lokaliteten utgjøres av en oppdemt dam i tilknytning til en liten bekk/sig. Lokaliteten er gjerdet inn og omgitt av skog, bebyggelse og vei.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er liten, dyp og nærmest vegetasjonsløs.

Artsmangfold: Den 31. august 2022 ble det kun registrert arter man kan forvente å finne i denne type miljøer, men det ble funnet generelt lite dyr og få individer. Noe gråsugge, ryggsvømmere og svevemygg-larver ble registrert og over- og rundt dammen fløy flere arter libeller på befaringsstidspunktet. Ett individ av småsalamanderlarve ble imidlertid registrert, og dammen vurderes til å ha noe funksjon for amfibier. Av lokalkjent ble det opplyst at det var «kvekking» fra frosk i dammen om våren. Fra tidligere det er observert rumpetroll (ukjent hvilken art) i dammen (Pedersen pers. medd. 17.07 2001).

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en dam med enkelte kvaliteter. Dammen representerer dessuten den et miljø som er viktig for en rekke limnisk organismer, og det må antas at den har noe funksjon for amfibier i området. Småsalamanderlarve funnet i 2022. Lokaliteten vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak er nødvendig per i dag.

410 Mindedammen

Dam – Verdi: C Areal : ,98 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Mindedammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til en liten bekk i Skådalen i Oslo kommune, og utgjør et areal på omlag 0,7 daa. Dammen er et resultat av oppdemming av en liten bekk, og en stor mur utgjør demningen. Lokaliteten er omgitt av skog på alle kanter.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor. Dammen er forholdsvis dyp nær demningen men grunnere mot nord. Den er nærmest vegetasjonsløs, men flaskestarr forekommer. En del trådformede grønnalger ble observert høsten 2022.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det registrert endel vannløpere, umygg-larver, ryggsvømmere (*Notonecta glauca*) og noen libellelarver. Rundt dammen fløy 3-4 individer av blågrønnlibelle. Amfibier ble ikke funnet. Amfibier er heller ikke tidligere registrert (Sandaas 1996). Mye ørekyte (liten karpefisk) ble observert, og ifølge Sandaas (1996) skal også karpefisken karuss forekomme. Ut fra forholdene og beskaffenheten til oppstrømsbekken, kan heller ikke ørret utelukkes, men det ble ikke sett noe som indikerte ørret. Dammen vurderes til å ha et begrenset potensial for amfibier, men padde benytter høyst sannsynlig dammen til reproduksjon.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er tilsynelatende ikke påvirket av nyere inngrep.

Fremmede arter: Fremmede arter er ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Skådalen. Her finnes flere dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en middels stor dam, som vurderes til å ha en marginal funksjon for amfibier (med unntak av padde). Dammen har neppe noen stor funksjon for andre krevende akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig per 2022. Ørekyte, som forekommer i dammen, kan ha et naturlig opphav.

411 Åsbrekka 2, Fjellbu

Dam – Verdi: B Areal : ,3 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Åsbrekka 2, Fjellbu (egentlig Åsbrekka 12). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til eiendommen Åsbrekka 12 ved Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,3 daa. Lokaliteten utgjøres av en liten oppdemt dam i tilknytning til en liten bekk/sig. Lokaliteten er omgitt av litt skog samt litt bebyggelse og hage.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er liten. Småtjernaks, småpiggnopp og litt flaskestarr utgjør vegetasjonen i og rundt dammen.

Artsmangfold: Den 31. august 2022 ble det hovedsakelig registrert arter man kan forvente å finne i denne type miljøer; vannmyglarver, vårfluelarver og ryggsvømmere (*Notonecta glauca*) samt en del buksvømmere (flere arter). Flere arter libeller fløy rundt dammen på befaringsstidspunktet, inkludert starrlibelle og brunlibelle. Mange individer av småsalamanderlarver ble imidlertid registrert, og dammen vurderes som en viktig del av småsalamanderens funksjonsområde. Fra tidligere er det observert rumpetroll (ukjent hvilken art) i dammen (Sandaas pers. medd. 2001). Eier rapporterer i 2009 at det fortsatt er rumpetroll i dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam som har en viktig funksjon for amfibier, spesielt småsalamander. Lokaliteten vurderes til en viktig (Bi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak er nødvendig per i dag.

425 Voksenkollveien 23

Dam – Verdi: C Areal : ,18 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Voksenkollveien 23 (Åsbrekka 6). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til eiendommen Åsbrekka 6 ved Voksenkollen i Oslo kommune. Lokaliteten burde kalles Åsbrekka 6, og ikke Voksenkollveien 23, som den offisielt heter, men det gamle navnet opprettholdes av praktiske grunner. Lokaliteten utgjøres av en liten opparbeidet dam, og er omgitt av litt skog, bebyggelse og vei (Åsbrekka)..

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er liten. Noe buttjernaks forekommer, men generelt er dammen vegetasjonsfattig.

Artsmangfold: Den 31. august 2022 ble det kun registrert arter man kan forvente å finne i denne type miljøer; enkelte libellelarver, vannymfelarver og døgnfluelarver samt en del buksvømmere (flere arter). Amfibier ble ikke funnet. Fra tidligere er det ikke registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten (Sandaas 1996). Lokaliteten har likevel noe potensial for amfibier, og det er sannsynlig at småsalamander benytter dammen til yngling.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam uten store kvaliteter. Allikevel representerer den et miljø som er viktig for en rekke limniske organismer, og det må antas at den har en funksjon for amfibier i området, selv om slike ikke er påvist. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Kvalitetene til dammen må opprettholdes slik de er per 2022, dvs. hindre gjengroing eller nedtapping på våren, sommeren og høst.

.....

428 Hospitsveien 23 B

Dam – Verdi: B Areal : 1,13 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Hospitsveien 23B. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Det er ikke registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten tidligere, men den er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996). Lokaliteten er tidligere vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. Som følge av befaringen i 2022, er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nedkant av Hospitsveien 23 B ved Voksenkollen i Oslo kommune, og utgjør et areal på 1,1 daa. Lokaliteten utgjøres av en oppdemt dam i tilknytning til en liten bekk/sig. Dammen er gjerdet inn og i enden er en stor mur som fungerer som demning og for det meste omgitt av skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor og forholdsvis dyp og nærmest vegetasjonsløs, men noe ryllsiv, småtjernaks, grastjernaks og sennegrass ble registrert. Eksponeringen er forholdsvis god.

Artsmangfold: Den 31. august 2022 ble det kun registrert arter man kan forvente å finne i denne type miljøer, men det ble funnet forholdsvis mange arter og individer. Ryggsvømmere, steinfluelarver, vannløpere og larver av rødvannymfe ble registrert, og over- og rundt dammen fløy flere arter libeller på befaringsstidspunktet, bl.a. svarthøstlibelle og blågrønnlibelle. Amfibier ble ikke funnet og det er heller ikke registrert amfibier tidligere, men lokaliteten har potensial for slike (Sandaas 1996). Det er registrert ørekyte i dammen (Pedersen pers. medd. 17.07 2001). Ørekyte ble også observert i 2022.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep.

Fremmede arter: Ut over ørekyte, er ingen fremmedarter registrert. Det kan imidlertid diskuteres hvorvidt ørekyte er en fremmedart i denne sammenheng, eller om den er naturlig i vassdraget.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en middels stor dam som har en antatt funksjon for amfibier. Dammen har sannsynligvis også en viktig funksjon for diverse akvatiske organismer, inkludert øyenstikkere. Forekomst av ørekyte kan imidlertid være negativt for enkelte akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en viktig (B-verdi) naturtype, både på bakgrunn av størrelse, beliggenhet, tilstand og potensial.

Skjøtsel og hensyn: Fjerning av ørekyte (hvis mulig), eller i det minste prøve å desimere bestanden.

.....

429 Skådalsveien 24 B

Dam – Verdi: C Areal : ,15 daa

Innledning: Lokalitetsbeskrivelsen er basert på feltundersøkelser foretatt i 2009 (Strand 2009), med oppdateringer i 2020 av Kjell Isaksen, Bymiljøetaten. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus

v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt lokaliteten. På bakgrunn av kartleggingen i 2022, er beskrivelse av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i villabebyggelse i Skådalen i Oslo. Lokaliteten er omgitt av opparbeidete hager med plen, bebyggelse og veier. Siden 2009, er det anlagt en mur og et gjerde rundt dammen, muligens som et sikkerhetstiltak.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam etter DN-håndbok 13. Dammen er svært liten og grunn. En liten bekk drenerer gjennom, og dammen er et resultat av oppdemming av denne bekken. På befaringstidspunktet høsten 2022 var det svært lite vann i dammen, og dammen var nærmest borte. En liten pytt var det som var igjen. Store bestander av bekkeveronika, litt mjølke og høymol forekommer i tilknytning til dammen.

Artsmangfold: Lokaliteten har ved flere anledninger vært undersøkt for amfibier. I 1988 og 1989 ble ikke amfibier funnet. Dammen ble likevel vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Strand 1994, Sandaas 1996). Dammen ble undersøkt på nytt 13.08.2009. Tidspunktet var for sent for å påvise egg eller rumpetroll av frosk og padde. Ved undersøkelsen ble det observert 1 årsunge av buttsnutefrosk på bredden samt 1 voksen buttsnutefrosk som hoppet ut i dammen. Eier som har bodd her siden 2006, har opplyst om at froskeeggklaser har vært observert i de to foregående årene før 2013. Det er sannsynlig at buttsnutefrosk yngler i dammen. Under befaringen september 2022 ble ikke amfibier registrert, men også dette tidspunktet var i seneste laget. Dessuten var det svært lite vann. Kun noen få akvatiske invertebrater ble registrert (små vannkalver, sumpdamsnegl, gråsugge og litt vårfluelarver). Lokaliteten vurderes per 2022 til å ha en svært begrenset funksjon som yngledam for amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Vannstanden var høsten 2022 kritisk lav. I praksis fremstår ikke denne lokaliteten som en dam per 2022.

Fremmede arter: Noe krypfredløs forekommer i kantsonen. Krypfredløs er i h. t. Fremmedarslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Det er enkelte andre dammer i Skådalen, og dammen må sees i sammenheng med disse på landskapsnivå. Flere arter amfibier er registrert i enkelte av dammene, inkludert storsalamander.

Verdivurdering: Lokalitetens kvaliteter er per 2022 så små, at det er i utgangspunktet tvilsomt om dette kan kalles en dam-lokalitet. Det velges likevel å opprettholde lokaliteten, da det er mulig å rehabilitere dammen og dermed øke dens funksjon for diverse biologisk mangfold. Verdien per 2022 vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Hvorfor det er så lite vann i dammen, bør undersøkes og tiltak må gjøres for å få tilbake vannet. Ikke vann, intet liv.

.....

430 Skådalsveien 23

Dam – Verdi: C Areal : ,27 daa

Innledning: Lokalitetsbeskrivelsen er basert på feltundersøkelser foretatt i 2009 (Strand 2009), med oppdateringer i 2020 av Kjell Isaksen, Bymiljøetaten. På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt lokaliteten. På bakgrunn av kartleggingen i 2022, er beskrivelse av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i villabebyggelse i Skådalen i Oslo. Lokaliteten er omgitt av opparbeidete hager med plen, bebyggelse og veier. Deler av bekkesiget inn i dammen er inkludert i avgrensningen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam etter DN-håndbok 13. Dammen er svært liten og grunn. En liten bekk drenerer gjennom, og dammen er et resultat av oppdemming av denne bekken. Litt lyssiv, skogsivaks og småtjernaks står langs bredden og i dammen. Ved utløpet av bekken finnes litt mjørdurt, bekkeveronika, høymol og slyngsøtvier.

Artsmangfold: Lokaliteten har ved flere anledninger vært undersøkt for amfibier. I 1988 og 1989 ble ikke amfibier funnet. Dammen ble likevel vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Strand 1994, Sandaas 1996). Dammen ble undersøkt på nytt 13.08.2009. Tidspunktet var for sent for å påvise egg eller rumpetroll av frosk og padde. Grunneier har imidlertid observert store mengder froskeeggklaser om våren og rumpetroll utover sommeren, og han fant en voksen buttsnutefrosk under hagearbeid den 25. august 2009(?). Det er sannsynlig at buttsnutefrosk yngler i dammen. Under befaringen september 2022 ble ikke amfibier registrert, men også dette tidspunktet var i seneste laget. Kun noen få akvatiske invertebrater ble registrert (små vannkalver, sumpdamsnegl og litt tovingelarver). Lokaliteten vurderes til å ha en noe begrenset funksjon som yngledam for amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: I følge beboer er vannføringen gjennom dammen ustabil.

Fremmede arter: Noe krypfredløs forekommer i kantsonen. Krypfredløs er i h. t. Fremmedarslista for 2018 vurdert til en art i kategorien svært høy risiko (SE).

Del av helhetlig landskap: Det er enkelte andre dammer i Skådalen, og dammen må sees i sammenheng med disse på landskapsnivå. Flere arter amfibier er registrert i enkelte av dammene, inkludert storsalamander.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og har en begrenset funksjon for akvatiske organismer, inkludert amfibier. Imidlertid vil slike små dammer alltid ha en viss betydning for biologisk mangfold, og av den grunn viktig å opprettholde i et ellers svært påvirket miljø. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Anbefalt buffersoner på ca. 6 m rundt dam og bekkeløp ved eventuelle byggearbeider. Dette for å forhindre at avrenning fra byggeområdet skal havne i bekken og dammen (Strand 2009). Seellers Sandaas (1996).

.....

432 Drammensveien 256 I

Dam – Verdi: C Areal : ,94 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier til en dam ved Vækerø (Drammensveien 256). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av befaring i 2022, er beskrivelse og avgrensning revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Drammensveien 256 i Oslo kommune. Dammen er kunstig, og er omgitt av parkaktige omgivelser med flere store trær.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor og veldig grunn. Det er svært sparsomt med vegetasjon i dammen, men langs bredden forekommer mye sverdlilje, noe andemat, skogsivaks, slyngsøtvier og mjørdurt. Vannkvaliteten var på befaringstidspunktet i 2022 veldig dårlig, med lukt av H₂S-gass ved roting i bunnsubstratet.

Artsmangfold: Dammen fremstod nærmest som livløs i 2022. Kun noen myggpupper og larver ble registrert. I følge Artskart (2023) skal imidlertid småsalamander være registrert ved «Vækerødammen» i 1998. Det kan indikere at det finnes en liten populasjon i området som benytter dammen til yngling.

Bruk tilstand og påvirkning: Vannkvaliteten er dårlig grunnet store mengder løvfall fra omkringstående trær og dårlig sirkulasjon.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger relativt isolert, og inngår i liten grad i et damnettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en begrenset funksjon for akvatiske organismer, inkludert amfibier. Imidlertid vil slike små dammer alltid ha en viss betydning for biologisk mangfold, og av den grunn viktig å opprettholde i et ellers svært påvirket miljø. Lokaliteten vurderes derfor til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Vannkvaliteten må bedres og det hadde vært gunstig med mer akvatisk vegetasjon.

435 Grinidammen

Viktig bekkeedrag – Verdi: A Areal : 21,63 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve kartlagt naturverdier i Grinidammen (Oslo-siden). Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Grinidammen er undersøkt ved flere anledninger tidligere (Strand 1994, Sandaas 1996, Blindheim og Friis 2006). Grinidammen er avgrenset som dam, med verdi som en svært viktig (A) naturtype. Det er imidlertid ikke registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten tidligere. På bakgrunn av befaringen i 2022, ble beskrivelse og naturtype revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Grinidammen ligger i tilknytning til Lysakerelven, og er avgrenset av Griniveien i nord og Grinimølle i sør. I sørenden ved Grini Mølle er en stor demning. Lysakerelven utgjør også kommunegrensen mellom Bærum på vestsiden og Oslo på østsiden.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Som følge av befaringen i 2022 og eksisterende data, er lokalitetens naturtype endret fra dam til viktig bekkeedrag. Dette fordi lokaliteten har få kvaliteter karakteristisk for dammer i egentlig forstand. Vannet går strømsterkt gjennom dammen, dammen er dyp, den mangler akvatisk vegetasjon typisk for dammer og den er sannsynligvis fiskerik. Både abbor, gjedde, ørekyte og ørret finnes i dammen, og sannsynligvis kan også mort og laue forekomme (disse artene forekommer i Bogstadvannet). Ål vil kunne ta seg opp demningen og være til stede i dammen. Man må derfor anta at flora og fauna i Grinidammen i store trekk den samme som i Bogstadvannet og vassdraget for øvrig. Avgrensningen inkluderer alle naturlige tilhørende kantsoner rundt Grinidammen.

Artsmangfold: Det finnes to mindre og en større populasjon blærestarr (NT i h. t. Rødlista 2021) langs Grinidammen. Den store populasjonen er knyttet til våtmarksvegetasjonen i nordvest. Hybriden mellom blærestarr og sennegrass opptre frekvent. Av andre arter kan nevnes elvesnelle, gulldusk, fredlaus, tusenblad, vassrørkvein, kattehale, vasshøymole, skogsivaks og vasspest. Helt nord i lokaliteten ble det i 2004 påvist en rik fauna av buksvømmere, både i antall arter og i antall individer. Hele åtte arter, hvorav ti eksemplarer av den forholdsvis uvanlige flekklobuksvømmer *Paracorixa concinna*, ble registrert. Under befaringen i 2022 ble mange individer av libellene sørhøstlibelle og svarthøstlibelle observert. Enkelte mulige individer av blodhøstlibelle ble også observert.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av nyere inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dette er ikke tilstrekkelig kartlagt, men man kan forvente forekomster av ulike karplanter i kantsonen (f.eks. kanadagullris, som finnes ellers i omgivelsene).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med hele Lysakervassdraget. Mange interessante artsforekomster forekommer i tilknytning til vassdraget.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som en del av Lysakerelva, som er avgrenset som viktig bekkeedrag med verdi som svært viktig (A) naturtype. Grinidammen er en del av dette vassdraget, og vurderes derfor til samme verdi, svært viktig (A), da kvalitetene og funksjonen Grinidammen har, må sees i sammenheng med resten av vassdraget.

Skjøtsel og hensyn: Grinidammen preges noe av nærhet til folk, og den er mye besøkt. Dette gir noe slitasje langs bredden enkelte steder, samt noe søppel. Fremmede arter bør kartlegges bedre, også på Bærumsiden av dammen.

483 Smestaddammen (nedre)

Dam – Verdi: B Areal : 7,4 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier ved Nedre Smedstaddammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er avgrenset som dam vurdert til en viktig (B) naturtype. Som følge av kartleggingen i 2022 er beskrivelsen revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Smestad i Oslo kommune. Lokaliteten utgjøres av oppdemmet dam i tilknytning til Holmenbekken, og er omgitt av et lite skogsparti og bebyggelse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis stor og ganske dyp. I nordenden er et stort parti med helofyttvegetasjon, ut over det er dammen ganske vegetasjonsfattig. I helofyttpartiet inngår store bestander med bred dunkjelve, sverdlilje, elvesnelle, strandvind, fredløs, krypkvein, slyngsøtvier og noe bekkeblom.

Artsmangfold: Høsten 2022 ble en del gråsugge, døgnfluelarver, umygg-larver og enkelte vannskorpioner registrert. Rundt dammen fløy flere libeller, og septemberlibelle, brunlibelle og blågrønnlibelle ble registrert. Amfibier ble ikke funnet, og amfibier er heller ikke kjent fra lokaliteten tidligere (Sandaas 1996). Ørekyte ble observert i antall, og ørret skal også forekomme (Strand 1994). Lokaliteten vurderes til å ha en generelt liten funksjon for amfibier. Omgivelsene rundt er i store trekk lite amfibievennlige, noe som er en begrensende faktor. Buttsnutefrosk skal imidlertid ifølge Artskart (2023) være registrert i omgivelsene ved Smedstadjemmet og spissnutefrosk (VU i h. t. Rødlista 2021) skal være registrert langs Holmenbekken nedstrøms dammen. Det er sannsynlig at disse artene benytter dammen til reproduksjon. Dette krever imidlertid bedre undersøkelser for å få klarlagt.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er intakt, uten inngrep eller påvirkning av betydning. Noe søppel og skrot forekommer pga. nærhet til folk og bebyggelse.

Fremmede arter: Ikke registrert, men dette er ikke tilstrekkelig kartlagt. Diverse fremmedarter kan forekomme rundt dammen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Imidlertid ligger dammen i lite amfibievennlige omgivelser (bebyggelse, villahager med kortklippt plen, robotklippere og trafikkerte veier), noe som har betydning for dammens funksjon for denne dyregruppen.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av stor dam. Lokaliteten representerer kan ha en viss funksjon for buttsnute- og spissnutefrosk, men trolig ganske marginalt, da det er fisk (spesielt ørret) i systemet. Lokaliteten vurderes imidlertid til å ha en viktig funksjon for andre akvatiske organismer, spesielt helofyttpartiet i nordenden. Lokaliteten vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Det bør undersøkes nærmere hvorvidt amfibier benytter dammen. Dette må gjøres på et tidligere tidspunkt på året enn om høsten. Hvor stor fiskebestanden er, kan med fordel undersøkes nærmere, men både ørret og ørekyte er naturlig forekommende i vassdraget, og det vil være meningsløst å prøve å desimere bestandene av disse artene. Også andre fiskearter kan forekomme (mort og sørv). Helofyttpartiet i nordenden kan imidlertid utgjøre et sted der amfibier kan "unnslipe" fisk i stor grad.

485 Voksenkollveien 30 (nedre dam)

Dam – Verdi: C Areal : ,55 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Voksenkollveien 30, nedre dam. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en potensiell amfibielokalitet (Sandaas 1996), og gitt verdi som en lokalt viktig (C) naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Voksenkollveien 30 i Oslo kommune, og utgjør et areal på 0,5 daa. Dammen er et resultat av en oppdemning av en liten bekk og er for det meste omgitt av skog. I enden er en demning, som omfatter rundt halvparten av dammens kantsone.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis liten og svært skyggefull med lite vegetasjon, både i og rundt dammen. Noe trådformete grønnalger forekommer.

Artsmangfold: Det ble registrert store mengder vannløpere den 31. august 2022. Ut over dette ble svært få akvatiske organismer registrert og amfibier ble ikke påvist. Fra tidligere er buttsnutefrosk registrert (Sandaas 1996). Nærmest fravær av akvatisk vegetasjon og mørk og skyggefull beliggenhet gir begrensede betingelser for amfibier.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av inngrep. Imidlertid skygges dammen kraftig ut av store omkringstående trær.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en liten dam uten store kvaliteter. Dammenes er svært skyggefull og den er nesten vegetasjonsløs. Dammen vurderes per i dag (2022) til å ha en begrenset funksjon for amfibier og andre akvatiske organismer. Samlet sett vurderes lokaliteten til en lokalt viktig (C) naturtype, men med potensial for høyere verdi gitt at den blir mer lysåpen og får mer vegetasjon.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i skygges mye ut av omkringstående skog. Det anbefales å åpne opp for mer lysinnstråling fra sør.

491 Frognerdammene søndre

Dam – Verdi: B Areal : 14,45 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve kartlagt naturverdier den nordre Frognerdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er undersøkt ved flere anledninger tidligere (Økland 1990, Strand 1994, Sandaas 1996, Dale m. fl. 1998, 2001 og feltundersøkelser K. M. Olsen 2013). Lokaliteten er avgrenset som dam, med verdi som en svært viktig (A) naturtype. Særlig pga. dens funksjon for diverse fugl. På bakgrunn av befaringen i 2022 er beskrivelse og verdi revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Sognsvannsbekken/Frognerelva sentralt i Frognerparken i Oslo. I sørenden finnes en demning, og en mur går rundt store deler av dammen. Dammen er omgitt av park og andre bearbejdede arealer samt en stripe med skog langs den nordvestlige delen..

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Imidlertid kan det diskuteres hvorvidt naturtypen dam egentlig er riktig i dette tilfellet, da lokaliteten like godt kan betraktes som del av et lengre bekkedrag. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er stor og trolig ganske dyp. Den er nærmest helt uten akvatisk vegetasjon (akvatisk vegetasjon er ikke tidligere registrert, og heller ikke observert i 2022).

Artsmangfold: Det er ørret i dammen. Potensielt forekommer også andre fiskearter (flere arter fisk forekommer i Sognsvann, bl.a. ørekyte og abbor). Dammen er viktig for fuglelivet. Ifølge NOF (Dale m.fl. 1998) er det registrert 113 fuglearter i parken. Oppstilling av artene finnes i Dale m.fl. (2001). Den 14. september 2022 ble bl.a. sivhøne (Vu i h. t. Rødlista 2021) og hettemåke (CR) registrert. Det er gjort funn av stor skivesnegl i dammen (Økland 1990). Stor skivesnegl var tallrik i 2003. I 2022 ble det ikke lett spesielt etter denne arten, men sannsynligvis har den en god bestand også i dag. Amfibier er ikke registrert og dammens potensial som yngelokalitet for amfibier vurderes som svært begrenset. Imidlertid tilbyr skogen langs nordvestsiden av dammen fine landlige livsbetingelser for amfibier (hulheter i trær, død ved etc.). Deler av omgivelsene rundt dammen vurderes derfor som amfibievennlige, mens dammen tilbyr dårlige betingelser (mangel på akvatisk vegetasjon, fisk samt mye andefugl (andefugler kan spise amfibier)). I sum har neppe lokaliteten en viktig funksjon for amfibier, kanskje med unntak av padde. Lokaliteten har først og fremst verdi som villtlokalitet for fugl.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen forvaltes som en parkdam.

Fremmede arter: Fremmede arter er ikke tilstrekkelig kartlagt, men man kan forvente forekomster av ulike karplanter i kantsonen. En mink ble observert den 14. september 2022. Mink er vurdert til SE i h. t. Fremmedartslista 2018.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med hele vassdraget. Vassdraget er et av relativt få vassdrag som drenerer gjennom de sentrale delene av Oslo by.

Verdivurdering: Lokaliteten har få kvaliteter som dam i egentlig forstand. Imidlertid er den viktig for diverse fugl. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype, men da spesielt dens store betydning for spesielt fugl. For akvatiske organismer avhengig av dammer, har den imidlertid en marginal funksjon.

Skjøtsel og hensyn: Større deler av bredden burde gjøres mer naturlige ved å fjerne steiner, og eventuelt innføre naturlig hjemmehørende vannplanter. Skogspartiet langs nordvestsiden av dammen brukes som toalett av besøkende i parken, og avføring og dopapir utgjør et forurensningsproblem.

1284 Jegersborgdammen

Dam – Verdi: B Areal : 11,86 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Jegersborgdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten ble undersøkt den 20. september 2005 av stiftelsen Siste Sjanse (nå Biofokus). Lokaliteten er vurdert til en viktig (B) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelsen av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en oppdemmet dam nord øst for Bogstad gård i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til en bekk som drenerer ut i Bogstadvannet. Bekken er forholdsvis stor. Lokaliteten er for det meste omgitt av skog, men på vestsiden av dammen ligger stedet Jegersborg, som blir brukt av turfolk. I skogen rundt er det fine miljøer for amfibier. Strømsbråteveien og Jegersborgveien går i nærheten av lokaliteten, både langs vestsiden og østsiden, men det er lite motorisert ferdsel på disse grusveiene.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Lokaliteten kan imidlertid også kalles et tjern, da det har egenskaper typisk for mindre skogstjern. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. I nordenden av dammen finnes et større parti dominert av elvesnelle og noe sjøsvaks. Eller forekommer mye tjernaks og noe hvit nøkkerose i dammen. Langs bredden forekommer flaskestarr og noe gulldusk og myrmaure i partier.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det sett enkelte fiskevak i dammen og det ble registrert ørekyte langs land. I bekketrekningen mellom Jegersborgdammen og dammen oppstrøms ved Strømsbråtan, om lag 350 meter i luftlinje, ble det observert betydelige antall med ørret, spesielt yngel og ungfisk, men også enkelte større fisk som hadde gått opp fra Jegersborgdammen for å gyte. Bekken hadde rikelig med gode gyte og oppvekstforhold for ørret, og sannsynligvis er det mye ørret i dette systemet. Mye rovfisk begrenser dammens potensial for amfibier i betydelig grad, og sannsynligvis er det bare padde som benytter dammen i vesentlig grad til reproduksjon. En voksen buttsnutefrosk ble imidlertid registrert i nedre deler av innløpsbekken den 20.

september 2005. Artsinventaret av akvatiske invertebrater er sannsynligvis ganske ordinært, med arter man kan forvente å finne i denne type miljøer. Både larver og voksne individer av den relativt sjeldne kongeøyenstikkeren er imidlertid funnet i innløpsbekken (2005), og denne arten bruker sannsynligvis også dammen som del av sitt leveområde.

Bruk tilstand og påvirkning: Ingen kjent bruk av dammen, annet enn til friluftaktiviteter per 2022.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er relativt få dammer i denne delen av Oslo, men Sørkedalsvassdraget har mange interessante artsforekomster.

Verdivurdering: Lokaliteten har en betydelig bestand med ørret, men også ørekyte. Muligens kan også abbor eller mort forekomme. Fisk, spesielt rovfisk som ørret, begrenser lokalitetens potensial for amfibier, med unntak av padde. Artsmangfoldet forøvrig vurderes som forholdsvis høyt, men ganske ordinært. Imidlertid er det være noe potensial for mer krevende arter, spesielt pga. lokalitetens beliggenhet i en artsrik region. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep. Ørret er høyst sannsynlig naturlig forekommende i vassdraget.

.....

1451 Hengsenga sør, Halsentjernet

Dam – Verdi: B Areal : 5,83 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i en dam ved Hengsenga, Halsentjernet. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten har vært undersøkt tidligere. Både storsalamander og måsalamander ble funnet i 2008 (Strand 2008). Lokaliteten er vurdert til en viktig (B) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelse revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten dam i Hengsenga på Bygdøy i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til en stor hage med plen og annen opparbeidet mark. Lokaliteten ligger dels i et jordbrukslandskap, og er omgitt av dyrket mark, noe skog og en parkeringsplass. For ca. 500 år siden gikk sjøen fra Frognerkilen helt inn til bunnen av Hengsenga, til "Halsvika". Her dannet det seg et grunt tjern, Halsentjernet. Tjernet grodde gradvis igjen, og ble for noen år siden ødelagt ved bygging av en stor parkeringsplass. I tillegg er det foretatt gjentatte dreneringsinngrep i tilknytning til dammen, og vann fra dammen pumpes i dag ut i sjøen ved Bygdøy sjøbåd. Dagens fangdam ligger 50-100 meter fra den gamle dammen (Hartvig. pers. medd.).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er U-formet og nesten delt på midten av en langsgående jordvoll. Dammen er ca. 100 m lang. Per 2022 fremstår dammen som svært gjengrodd med store bestander av bred dunkjevele og takrør. Kun mindre partier med åpent vannspeil finnes. Av øvrig vegetasjon finnes tjernaks, smal dunkjevele, sverdlilje, kjempepigknopp, sjøsvaks, andemat, korsandemat, vasshår, myrrapp, kattehal og krypkvein. Fra tidligere er flikbrønse, mannsøtgras, tiggersoleie, krypsoleie og kattehal registrert, samt sprøærve og froskebitt. Froskebitt er høyst sannsynlig innplantet (Høiland 2003). Dammen er omkranset av diverse løvtrær. Stedvis var vannet av dårlig kvalitet i 2022, og det hadde en råtten lukt høsten 2022.

Artsmangfold: Ved flere anledninger tidligere er både småsalamander og storsalamander (NT i h. t. Rødlista for 2021) funnet i tilknytning til lokaliteten. Ved en feltundersøkelse i 2008 ble det funnet 28 larver av storsalamander og 20 larver av småsalamander i dammen (Strand 2008). Froskebitt, som ble funnet i 2003, er vurdert til NT (Rødlista 2021). Under befaringen i 2022 ble korsandemat funnet, også den er vurdert til NT (Rødlista 2021). Salamandere ble imidlertid ikke funnet i 2022, men tidspunktet på året var vel sent, og salamandere har i stor grad metamorfosert og gått på land på denne tiden av året. I 2022 ble imidlertid betydelige mengder nipigget stingsild funnet i dammen. Nipigget stingsild kan muligens spise amfibiægg. Artsinventaret av akvatiske invertebrater ellers i dammen fremstår som ganske ordinært, med arter man kan forvente å finne i denne type miljøer. Store mengder gråsugge i 2022 indikerer imidlertid vann med dårlig kvalitet (i dette tilfellet lavt O2-nivå). Omgivelsene rundt dammen har også en funksjon for diverse fugl, og i 2022 ble brunsisikk og gråsisikk observert.

Bruk tilstand og påvirkning: Parkeringsplass og fulldyrka mark er anlagt helt inntil dammen, noe som reduserer dens verdi. Selve dammen er også i stor grad et nytt kulturprodukt. Gjengroing er et generelt problem.

Fremmede arter: Ingen registrert, men dette er ikke tilstrekkelig undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er flere dammer på Bygdøy hvor det er gjort funn av kravstore arter, og lokaliteten ligger i en spesielt artsrik region. Supplerende informasjon lagt inn av Bård Brede sen 22.10.2009:

For noen tiår siden hadde tjernet sannsynligvis et betydelig større areal, samt at det var bekkeløp og større fuktenger og oversvømte jorder rundt dammen som var viktige rasteområder for våtmarksfugl i trekkiden. Kart fra 1880 viser et omfattende bekkesystem og ett tjern med et areal som var minst dobbelt så stort som dagens dam. Tjernet var da en av ca. 15 vannforekomster på nordre Bygdøy. I dag sitter vi igjen med 3. Med gjengroingen forsvant etter hvert mye av det permanente vannspeilet i Halsentjernet, og var nesten uttørket på slutten av 1900-tallet. Ved anleggelse av fangdam og parkeringsplasser på ved våtmarka i 2001, samt drenering av jordene inntil og opprettelse av et pumpesystem, ble det naturliknende systemet endret. Dammen ble anlagt med gradvis økende dybde fra nord mot syd, med ca. 2 meter på det dypeste (etter sigende har trolig blitt grunnere). Enkelte arter kan ha fått relativt bedre forhold som følge av større vannspeil ved anleggelse av fangdam (likevel trolig mindre enn tidligere tilstand), mens andre som lever i fuktenger/flommarker og langs bekkeløp antageligvis har fått dårligere livsvilkår. Som følge av at pumpen sluttet å virke våren 2009 ble store deler av jordene inntil, oversvømmet. Dette førte til et yrende fugleliv i trekkiden. Biologisk mangfold

Tilføyelse av mange nye arter pga. nye registreringer. Dette er en av de biologisk mest verdifulle dammene i Oslo, med 2 arter amfibier (stor- og liten salamander), flere sjeldne karplanter (sprøarve, froskebitt, korsandemat) og flere sjeldne invertebrater (*Sympedum sangiunum*, *Sympedum vulgatum*, *Enochrus melacephalus*, *Rhanrus suturalis*, *Planorbis carinatus*). 2 av invertebratene har få andre levesteder i Norge, hvorav den ene opptrer i store mengder. Det er også gjort funn av en snegle, der artstilhørighet ikke er bekreftet enda, men som kan vise seg å være *Planorbis planorbis*, som man tidligere har antatt har vært utryddet. Arten er funnet på Bygdøy tidligere. Se for øvrig Endrestøl m.fl. 2006.

Verdivurdering: Lokaliteten har en betydelig potensial for diverse akvatiske organismer, og salamandere er tidligere registrert. Imidlertid er gjengroing og dårlig vannkvalitet et stort problem, og kvalitetene er derfor reduserte. Dammen ligger derimot i en artsrik region, og er således et viktig element i landskapet. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ville få mye større verdi for mangfoldet av planter og dyr hvis de naturlige vannveiene fikk reetablere seg. Dammen bør gjøres vesentlig større og/eller det bør etableres en reservedam ved siden av. Det bør også vurderes om utpumpingen av vann til sjøen kan opphøre deler av året for å få en mer naturlig vannbalanse. Ut fra befaringen i 2022, anbefales at dammen graves opp, da den er i ferd med å gro igjen. Derneft var vannkvaliteten dårlig i 2022. Vannkvaliteten må bedres for å gi mer optimale livsbetingelser for akvatiske organismer, inkludert amfibier.

Dammen må renskes opp så den ikke gror igjen, og vannkvaliteten må bedres. Det bør settes i verk tiltak for at færrest mulig amfibier skal bli påkjørt, for eksempel egnede overvintringsplasser som begrenser kryssingen av vei, redusere trafikken kvelds- og nattetid i april/mai og august/september.

1588 Strømsbråten S

Dam – Verdi: C Areal : 3,02 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Jegersborgdammen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten ble undersøkt den 20. september 2005 av stiftelsen Siste Sjanse (nå Biofokus). Lokaliteten er vurdert til en viktig (B) naturtype. På bakgrunn av befaringen i 2022, er beskrivelsen av lokaliteten revidert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en oppdemmet dam sørøst for Strømsbråten gård i Oslo kommune. Dammen ligger i tilknytning til en bekk som drenerer ut i Bogstadvannet. Bekken er forholdsvis stor. Lokaliteten ligger i randsonen mot dyrket mark og beiteområder, men den er for det meste omgitt av skog. En grusvei går imidlertid langs sørsiden av lokaliteten, men det er lite motorisert ferdsel på denne.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Lokaliteten kan imidlertid også defineres som en del av bekken. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. På sørsiden av dammen, finnes en demning med en kulvert. En del sjøsvaks, flaskestarr, litt skogsvaks, litt elvesnelle, mjørdurt, myrhatt og gulldusk forekommer i tilknytning til dammen.

Artsmangfold: Den 16. september 2022 ble det observert ørret i dammen, og i oppstrømsbekken ble det sett ørretengel. Bekken har partier med egnede gyte- og oppvekstforhold for ørret. Sannsynligvis er det også ørekyte i dammen. Rovfisk som ørret, begrenser dammens potensial for amfibier, og sannsynligvis er det bare padde som benytter dammen til reproduksjon. Blærestarr (NT i h. t. rødlista for 2021) er tidligere registrert langs dammen, men ble ikke gjenfunnet i 2022. Imidlertid kan den være oversett. Artsinventaret av akvatiske invertebrater synes å være ordinært og ikke spesielt stort, og som forventet i denne type miljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Ingen kjent bruk av dammen, annet enn til friluftsliv, per 2022.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i regionen. Det er relativt få dammer i denne delen av Oslo, men Sørkedalsvassdraget har mange interessante artsforekomster.

Verdivurdering: Lokaliteten har en bestand av ørret. Muligens kan også ørekyte forekomme. Fisk, spesielt rovfisk som ørret, begrenser lokalitetens potensial for amfibier, med unntak av padde. Artsmangfoldet forøvrig vurderes som ganske ordinært og ikke spesielt høyt. Imidlertid kan det være noe potensial for mer krevende arter, spesielt pga. lokalitetens beliggenhet i en artsrik region. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig per 2022. Ørret er høyst sannsynlig naturlig forekommende i vassdraget.

1764 Husebyskogen V

Dam – Verdi: C Areal : ,17 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i dammen i Husebyskogen. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Lokaliteten er vurdert til en amfibielokalitet (Blindheim og Røsok 2005), og gitt verdi som en viktig (B) naturtype. Beskrivelse, verdi og avgrensning er revidert på bakgrunn av befaringen i 2022.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et skogs-/friluftsområde i Husebyskogen, sør for Husebyleiren.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen ligger i et gjengroende kulturlandskap. Den er trolig en gammel vanningsdam/beitedam fra da det gikk dyr i området (Røsok & Blindheim 2005). Den 15. september 2022 var dammen nærmest tørket helt ut. det var bare litt fukt i bunn et par steder og en liten vannansamling som fremstod som en "sølepytt". Dammen kan derfor beskrives som temporær dam nesten uten

helofyttvegetasjon. Kun noe mannsøtgras ble registrert. Rundt dammen er det ganske tett med løvvegetasjon og lokaliteten er derfor skyggefull.

Artsmangfold: Det er tidligere registrert det som antas å være stor- og småsalamander i dammen. I 2005 fantes trolig kun småsalamander (Søyland 2005). Dammen har per 2022 neppe noen vesentlig funksjon for amfibier eller andre akvatiske organismer. Uten vann, intet liv. Imidlertid kan dammen muligens benyttes av frosk som yngelokalitet, gitt at det er tilstrekkelig med vann gjennom yngletiden.

Bruk tilstand og påvirkning: Forsvaret og Forsvarsbygg gjennomførte restaureringstiltak i dammen i april 2005. Dammen ble gravd ut til dobbel størrelse, dreneringsgrøft ble tettet med leirmasser fra dammen, det ble ryddet noe vegetasjon, høgstubber ble satt igjen, stubber ble lagt spredt i terrenget og noen kvisthauger ble lagt igjen (Søyland 2005).

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Dammen ligger i et skogsområde med tilknytning til Mærradalen. Amfibiene i dammen bør ha god tilgang på overvintringssteder på land (det er 200 m til nærmeste bilvei). Det er forholdsvis langt til nærmeste andre kjente salamanderlokalitet.

Verdivurdering: Dammen ligger i et skogsområde der amfibier og annet liv i dammen trolig ikke blir utsatt for negative påvirkninger i nærområdet. Restaureringstiltakene i 2005 økte trolig dammens biologiske verdi den gangen. Høsten 2022 var imidlertid dammen nesten helt tørr. Lokaliteten vurderes allikevel til en damlokalitet, da den kan ha vann i perioder, og dermed ha en viss funksjon for enkelte akvatiske organismer i området, inkludert amfibier (spesielt frosk). Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Dammens tilstand/fyllingsgrad bør undersøkes etter restaureringen, ytterligere utgraving og hogst av trær som skygger for solinnstråling vurderes, og årlig rydding av oppslag rundt dammen (Søyland 2005).

.....

2512 Thorleif Haugs vei 8

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,23 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i Thorleif Haugs vei 8. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Det er ikke sikkert registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten tidligere (Ryvarden m.fl. 2014). Lokaliteten er tidligere vurdert til en lokalt viktig (C) naturtype. På bakgrunn av kartleggingen i 2022, er verdi og beskrivelse oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til Thorleif Haugs vei 8 i Voksenkollen i Oslo kommune. Lokaliteten er en privat opparbeidet fisketom per dam og omgitt av litt bebyggelse med opparbeidet hage og skog i bakkant.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er forholdsvis liten og grunn. Dammen bunnfryser imidlertid ikke. Dammen er godt eksponert med rik og variert vegetasjon. Småbjørnaks, buttbjørnaks, tjernaks, bukkeblad, hvit nøkkerose, småpiggeknopp, sverdlilje, bekeblom, vasshøymol, myrkongle, flaskestarr, gulldusk og skogsivaks finnes i- og rundt dammen. I bunn er det en del grov stein og berg.

Artsmangfold: Den 6. september 2022 ble det registrert mange libeller rundt dammen. Spesielt blågrønnlibelle var tallrik, men også brunlibelle og svarthøstlibelle forekom. Nordmetallvannymfe ble registrert fåtallig, men tidspunktet var litt for sent på året for vannymfer. I dammen ble betydelige individtall av diverse akvatiske organismer funnet; vannløpere, ryggsvømmere (flere arter), vårfuelarver, umygg-larver og ertemuslinger var tallrike. Av amfibier ble det observert mange larver av småsalamander. I følge beboer Jan Arve Holdt, skal både frosk og padde forekomme, og om sommeren er det mange øyenstikkere i dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er godt ivaretatt og skjøttet.

Fremmede arter: I følge Jan Arve Holdt var det tidligere karper i dammen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha en stor funksjon for flere amfibiearter og en rekke andre akvatiske organismer. Lokaliteten vurderes til en svært viktig (A) lokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak er nødvendige per 2022.

.....

2604 Nordberg gård II

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,28 daa

Innledning: Lokalitet opprettet 06.02.2018 basert på ortofoto av Kjell Isaksen (Bymiljøetaten). På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve i 2022 kartlagt naturverdier i tilknytning til lokaliteten. Oppdraget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Nordberg gård i Oslo. Omgivelsene består av et gammelt gårdsanlegg med grøntområder, omgitt av småhusbebyggelse. Dammen og det nærmeste arealet rundt er regulert til spesialområde bevaring bolig, med forbud mot oppføring av ny bebyggelse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gårdsdam som måler ca. 10x12 m. Høsten 2022 ble det registrert litt småbjørnaks, andemat, stor andemat og myksivaks i- og rundt dammen. Et tett moselag dekket store deler av bunnen.

Artsmangfold: Dammer er viktige levesteder for amfibier, vanninsekter og en rekke andre artsgrupper. Høsten 2022 ble det registrert en del vannløpere, svevemygglarver og døgnfluelarver. Noen få larver av småsalamander ble funnet.

Bruk tilstand og påvirkning: Foto fra 1928 viser at dammen har en lang historie i gårdsanlegget. Dammen er i dag omgitt av gressplen og parkaktige arealer, med en smal kantsone av lave busker og et mindre tre. Høsten 2022 var det lite vann i dammen og vannkvaliteten var dårlig. Det var også en del algevekst.

Fremmede arter: Ulike fremmedarter og hageplanter av utenlandsk opphav omkranser lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Det er få andre dammer i denne delen av byggesonen i Oslo.

Verdivurdering: Lokaliteten gis verdi som lokalt viktig (C-verdi) ut fra dammens størrelse, tilstand og tilknyttet arts mangfold. Dammen har noe funksjon for småsalamander.

Skjøtsel og hensyn: Dammen synes å ha lite vannvegetasjon - mer vegetasjon ville øke den biologiske verdien. Vannstanden synes å være ganske lav, særlig om sommeren. Det er ønskelig med en høyere, stabil vannstand i dammen.

.....

Voksenåsen, dam øst for Lysebu

Dam – Verdi: C Areal : 2,12 daa

Innledning: På oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo kommune har Biofokus v/ Kjell M. Olsen og Ole J. Lønnve kartlagt naturverdier i tilknytning til en dam øst for Lysebu. Oppdaget er en del av rammeavtalen mellom Biofokus og Oslo kommune. Det er ikke registrert amfibier i tilknytning til lokaliteten tidligere, men kan ha potensial for slike.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten i tilknytning til en liten bekk langs Voksenkollveien øst for Lysebu. Dammen er et resultat av oppdemning av denne bekken, og en demning finnes i sørenden. Lokaliteten er dels omgitt av skog, vei, parkeringsplasser og bebyggelse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Avgrensningen inkluderer deler av kantvegetasjonen rundt dammen. Dammen er middels stor. Noe flaskestarr, sjøsivaks, bred dunkjevle, elvesnelle og ryllsiv forekommer i kantsonen. Utover dette er det sparsomt med akvatisk vegetasjon.

Artsmangfold: Artsinventaret er ordinært, med arter man kan forvente i denne type miljøer i regionen. Flere mudderfluelarver indikerte O₂-fattige forhold i bunnsubstratet. Noen individer av blågrønnlibelle og svarthøstlibelle fløy rundt dammen på befaringsstidspunktet. Amfibier ble ikke påvist i 2022. Det ble imidlertid observert karpefisk (trolig mort) i dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er lite påvirket av nyere inngrep, men vannkvaliteten er mindre god.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med andre dam-forekomster i Voksenåsen og Holmenkollåsen. Her finnes en rekke dammer, og amfibier er påvist i mange av disse. Til sammen utgjør dette et større dam-nettverk.

Verdivurdering: Lokaliteten utgjøres av en middels stor dam uten store kvaliteter. Allikevel representerer den et miljø som er viktig for en rekke akvatiske organismer, og den kan ha noe funksjon for amfibier i området. Lokaliteten vurderes til en lokalt viktig (C-verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Vannkvaliteten var mindre god på befaringsstidspunktet den 31. august 2022. Dette kan imidlertid være et resultat av en lengre nedbørsfattig periode. Det bør klargjøres bedre hvilken fiskeart som forekommer i dammen (mort eller en annen karpefisk). Fiskeart kan ha betydning for forekomst av andre akvatiske organismer.

.....

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2023–022
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-194-3

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no